

Watervogeltelling Lelystad 2014

Boven: Lelystadse gracht met Wilde eenden

Onder: Knobbelzwaan, foto's: Frank Böinck

© 2014, Frank Böinck

Inhoud

Inleiding.....	3
Weer.....	3
Tellers.....	4
Resultaten	5
Algemeen	5
Resultaten per wijk	6
Resultaten per kilometerhok: stippenkaartjes	7
Soortenbespreking.....	8
Aalscholver (<i>Phalacrocorax carbo</i>).....	8
Blauwe Reiger (<i>Ardea cinerea</i>)	9
Dodaars (<i>Tachybaptus ruficollis</i>).....	10
Fuut (<i>Podiceps cristatus</i>).....	11
Grauwe Gans (<i>Anser anser</i>)	12
Grote Zaagbek (<i>Mergus merganser</i>)	13
Grote Zilverreiger (<i>Ardea alba</i>)	14
Ijsvogel (<i>Alcedo atthis</i>)	15
Knobbelzwaan (<i>Cygnus olor</i>)	16
Kokmeeuw (<i>Chroicocephalus ridibundus</i>)	17
Krakeend (<i>Anas strepera</i>)	18
Kuifeend (<i>Aythya fuligula</i>).....	19
Meerkoet (<i>Fulica atra</i>)	20
Nijlgans (<i>Alopochen aegyptiaca</i>).....	21
Nonnetje (<i>Mergellus albellus</i>).....	22
Ooievaar (<i>Ciconia ciconia</i>).....	23
Parkeend - Hybride Eend (<i>Anas platyrhynchos forma domesticus</i>)	24
Parkgans - Hybride Gans (<i>Anser anser forma domesticus</i>)	25
Stormmeeuw (<i>Larus canus</i>)	26
Tafeleend (<i>Aythya ferina</i>)	27
Waterhoen (<i>Gallinula chloropus</i>).....	28
Wilde Eend (<i>Anas platyrhynchos</i>)	29
Zilvermeeuw (<i>Larus canus</i>)	30
Zwarte Zwaan (<i>Cygnus atratus</i>)	31
Dankwoord.....	32

Inleiding

De KNNV afdeling Lelystad heeft in het weekend van 11 en 12 januari 2014 (met uitloop naar 10 en 13 januari) de watervogels geteld in de bebouwde kom van Lelystad. De stad is in zijn geheel geteld.

Het is de eerste keer dat in dit verband de watervogels in de winter in Lelystad worden geteld. De KNNV heeft dit telproject met veel enthousiasme uitgevoerd en het resultaat heeft de verwachtingen overtroffen. Het smaakt naar meer en daarom is het de bedoeling dat deze telling komende jaren zal worden herhaald om eventuele trends te boven water te krijgen.

We bieden dit resultaat graag aan aan de besturen van de gemeente Lelystad en het Waterschap in de hoop dat de gegevens benut kunnen worden als nulmeting en gebruikt kunnen worden als indicator van het functioneren van het watersysteem van de stad.

Weer

Het weer was in het telweekend vrij gunstig. In de vroege zaterdagmiddag regende het nog zodat enkele vroege tellers een flinke bui op de pet hebben gehad. Maar rond 14 uur werd het droog en begon de zon te schijnen. Op zondag was het vrijwel de gehele dag zonnig. De temperatuur was op beide dagen rond de zes graden en het zicht was goed. Er was niet veel wind en geen sprake van ijs.

Het weer was tot aan het telweekend vrij zacht. In de periode tot het telweekend was er nauwelijks nachtvorst en geen enkele ijsdag geweest.

Tellers

Onderstaande tabel toont de lijst met tellers en per teller de getelde wijken met de teldatum. Sommigen hebben met zijn tweeën één of meer wijken geteld. Dit is ook aangegeven in de tabel.

Naam	Wijk(en)	Datum
Ad Biemans	Noordersluis	11-1-2014
Addy de Leeuw & Froukje Krol	Landstrekenwijk, Oostrandpark	11-1-2014
Antoinette & Berry van Elst	Lelystad-Haven , wijk Hollandse Hout	12-1-2014
Berry van Elst & Jeroen Reinhold	Centrum, Flevopoort en Larserpoort	11-1-2014
Jeroen Reinhold	Oostervaart	11-1-2014
Anneke & Bert Jansen	Stadspark, Zuiderzeewijk, Sportparkweg e.o.	10 -1-2014
	Atolwijk, Koploper + Langevelderslag	11-1-2014
Bert Zijlstra & Tonia Nales	Kogge, Kempenaar, Gondel, Schouw, Hanzepark	12-1-2014
Frank Böinck	Waterwijk	11-1-2014
Jan Nagel	Botter, Schoener, Tjalk	11-1-2014
Jan & Marijke Verbraaken	Karveel, Golfpark, Flevo Golf Resort	11-1-2014
Michiel Oudendijk & Vanessa Hemrika	Punter, Jol, Galjoen	11-1-2014
Vanessa Hemrika	Batavia-haven	12-1-2014
Michiel van der Post	Landerijen	11-1-2014
Petra Borsch & Ria Heemskerk	Archipel, Rozengaard, Boswijk	11-1-2014
	Woldbos	13-1-2014
Wim de Boer	Warande	13-1-2014

Resultaten

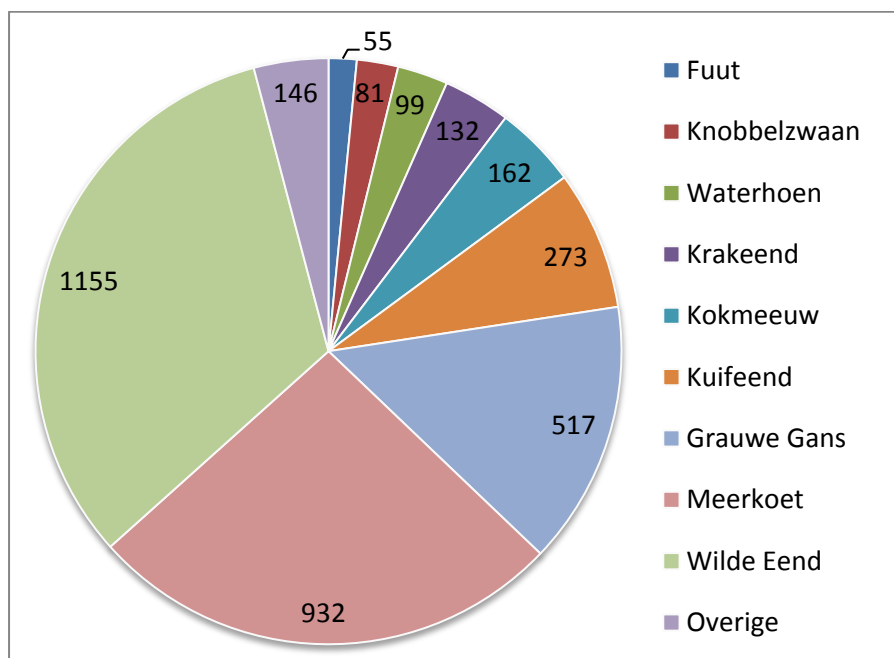
Algemeen

In totaal zijn er door 20 tellers ruim 800 waarnemingen verricht aan 22 soorten waarbij 3552 watervogels zijn geteld. De Wilde eend (*Anas platyrhynchos*) was met 1155 vogels de talrijkste soort, gevolgd door de Meerkoet (*Fulica atra*) met een aantal van 932.

Onderstaande tabel toont de aantallen per soort inclusief hybriden.

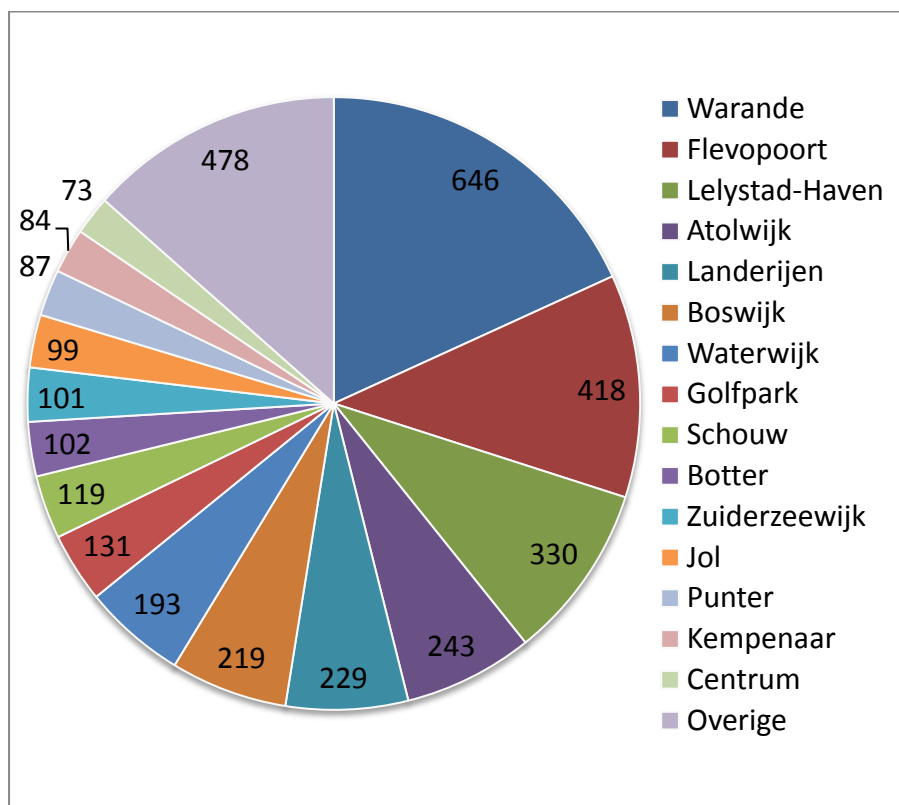
Soort	Aantal	Soort	Aantal
Aalscholver	15	Meerkoet	932
Blauwe Reiger	24	Nijlgans	2
Dodaars	7	Nonnetje	11
Fuut	55	Ooievaar	1
Grauwe Gans	517	Parkeend / Hybride Eend	48
Grote Zaagbek	4	Parkgans / Hybride Gans	9
Grote Zilverreiger	2	Stormmeeuw	1
Ijsvogel	4	Tafeleend	14
Knobbelzwaan	81	Waterhoen	99
Kokmeeuw	162	Wilde Eend	1155
Krakeend	132	Zilvermeeuw	3
Kuifeend	273	Zwarte Zwaan	1
		Totaal	3552

Dit is grafisch weergegeven in onderstaand taartdiagram voor de talrijkste soorten.

Resultaten per wijk

Het hoogste aantal vogels werd geteld in de Warande (646). Dit aantal is wel enigszins geflatteerd omdat er een grote groep van naar schatting 500 Grauwe ganzen is meegeteld die er op een grasland foerageerde. De wijken Industrierrein Larserpoort & Flevopoort (hierna aangeduid als Flevopoort) en Lelystad-Haven volgden hierna met respectievelijk 418 en 330 vogels, zie onderstaand taartdiagram met de aantallen vogels per wijk voor de 15 vogelrijkste wijken.

In de onderstaande wijken zijn 5 of meer soorten geteld (tussen haakjes het aantal soorten):

1. Flevopoort (13)
2. Landerijen en Boswijk (12)
3. De Warande (11)
4. Waterwijk en Lelystad-Haven (10)
5. Jol (9)
6. Golfpark (8)
7. Botter, Galjoen en Koploper + Langevelderslag (7)
8. Atol, Gondel, Kempenaar, Noordersluis, Oostrandpark en Punter (6)
9. Kogge, Landstrekenwijk, Schoener, Schouw en Zuiderzeewijk (5)

Resultaten per kilometerhok: stippenkaartjes

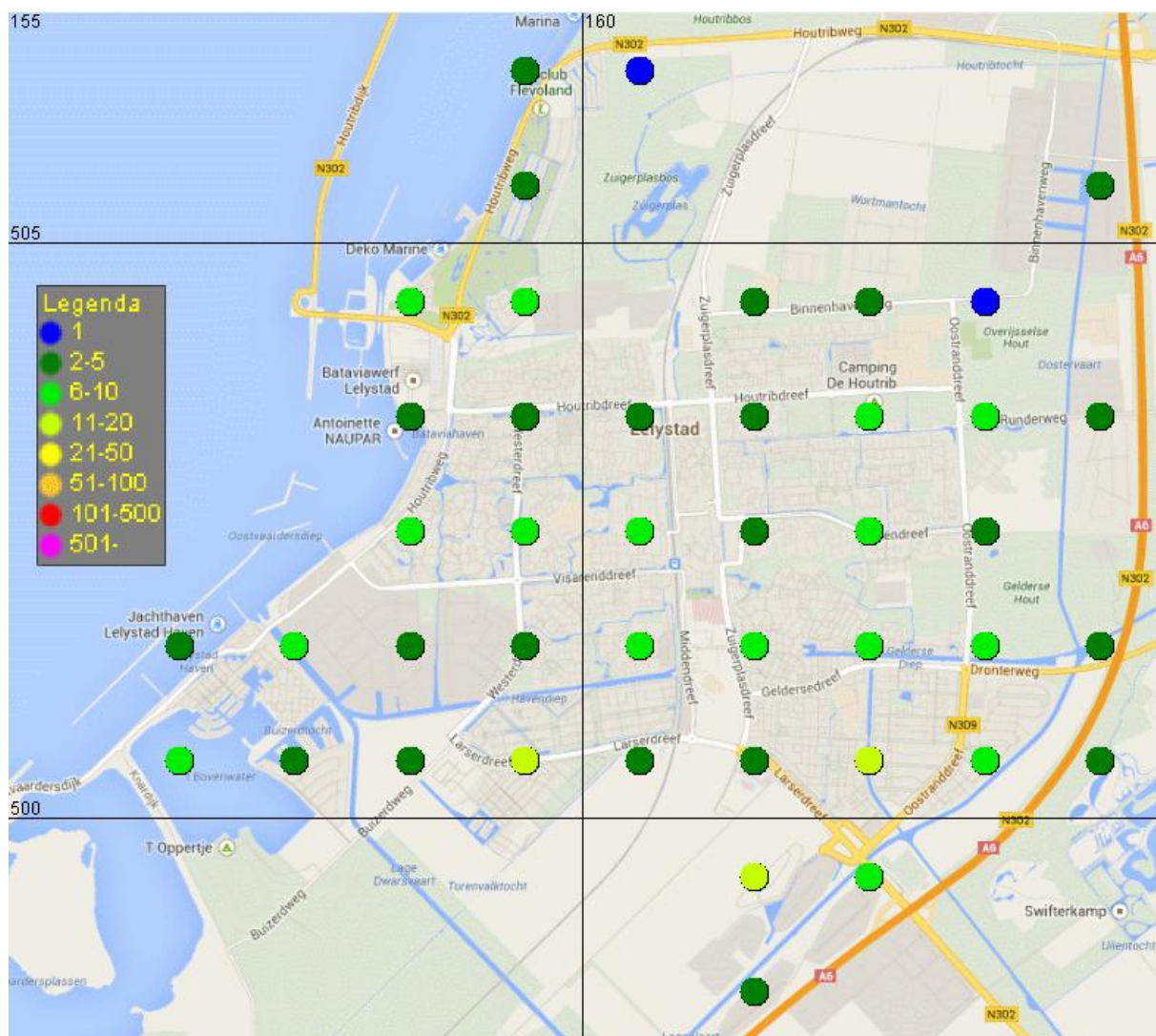
Om een idee te krijgen hoe de soorten over de stad zijn verspreid, zijn stippenkaartjes gemaakt, die per kilometerhok een aantal weergeven (zie legenda).

Totaal zijn er in 43 kilometerhokken waarnemingen verricht. De twee soortenrijkste kilometerhokken met ieder 12 soorten is kilometerhok 162-500 in het zuidoosten van Lelystad (grens Waterwijk en Landerijen) en kilometerhok 161-499 (Flevopoort). De nieuwe wijk De Warande (kilometerhok 159-500) is met 11 soorten een goede derde. De soortenrijkste gebieden liggen dus alle in het zuiden van de stad!

Het kaartje hieronder geeft het aantal waargenomen soorten per kilometerhok weer.

Kilometerhokken

Kilometerhokken zijn vierkanten van 1 x 1 km, die als een raster over de topografische kaart zijn aangebracht. Elke hok wordt aangeduid door zijn RD- of Amersfoort-coördinaten, X en Y. De oorsprong van het stelsel is de spits van de Onze Lieve Vrouwetoren ('Lange Jan') in Amersfoort (vandaar de naam) met X=155 en Y = 463.

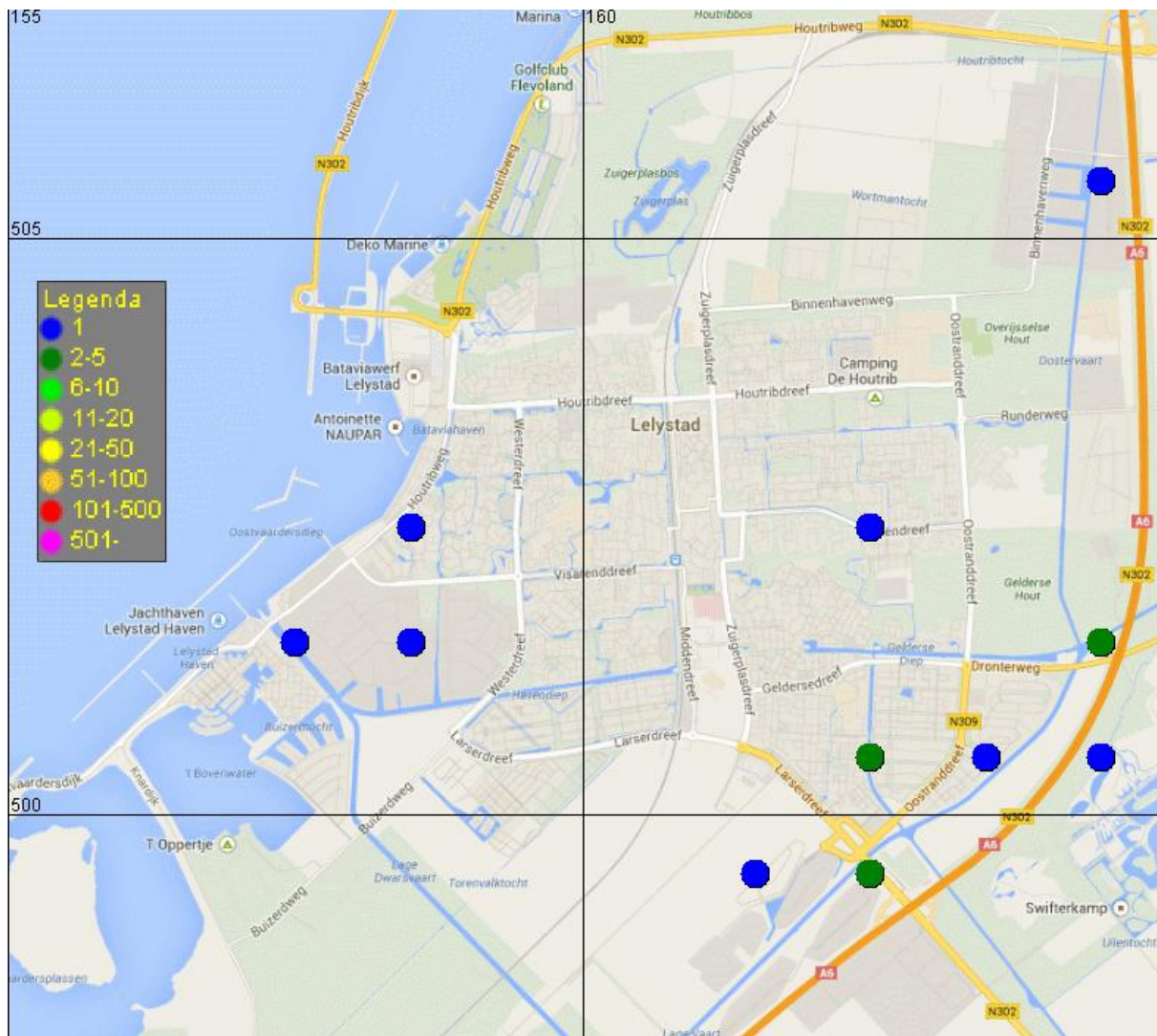
Opmerking: de hybride soorten van gans en eend zijn in dit kaartje niet als aparte soort geteld.

Soortenbespreking

Aalscholver (*Phalacrocorax carbo*)

In totaal zijn 15 vogels in 11 van de 43 onderzochte kilometerhokken gezien. Daarvan zaten er 6 in de Landerijen. De Aalscholver lijkt zich voornamelijk langs de stadsrand op te houden.

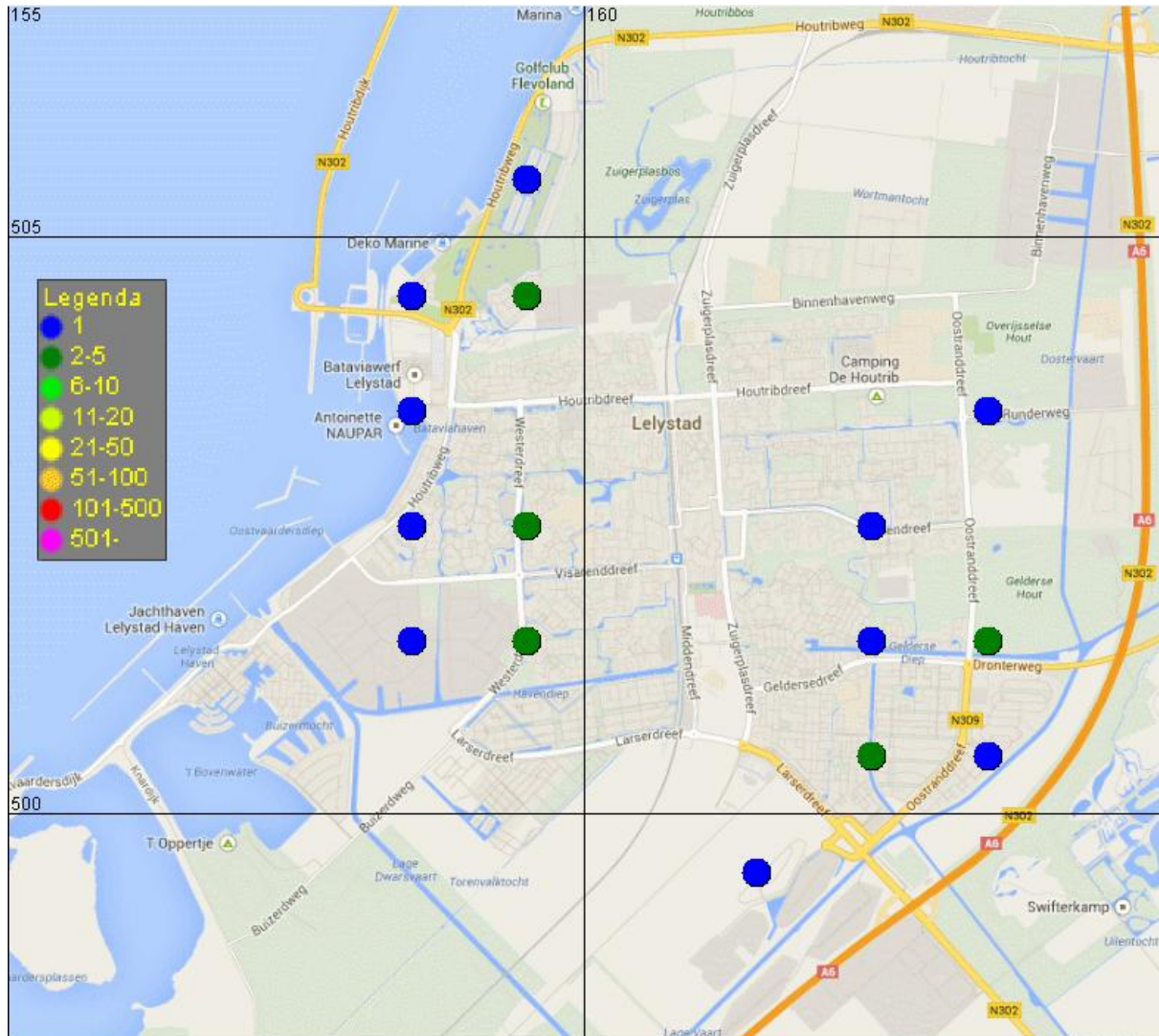
Het kaartje hieronder geeft het aantal waargenomen Aalscholvers per kilometerhok weer.

Blauwe Reiger (*Ardea cinerea*)

In totaal zijn 24 vogels in 15 van de 43 onderzochte kilometerhokken gezien. Alleen in de westkant en de oostkant van de stad is de Blauwe reiger gezien.

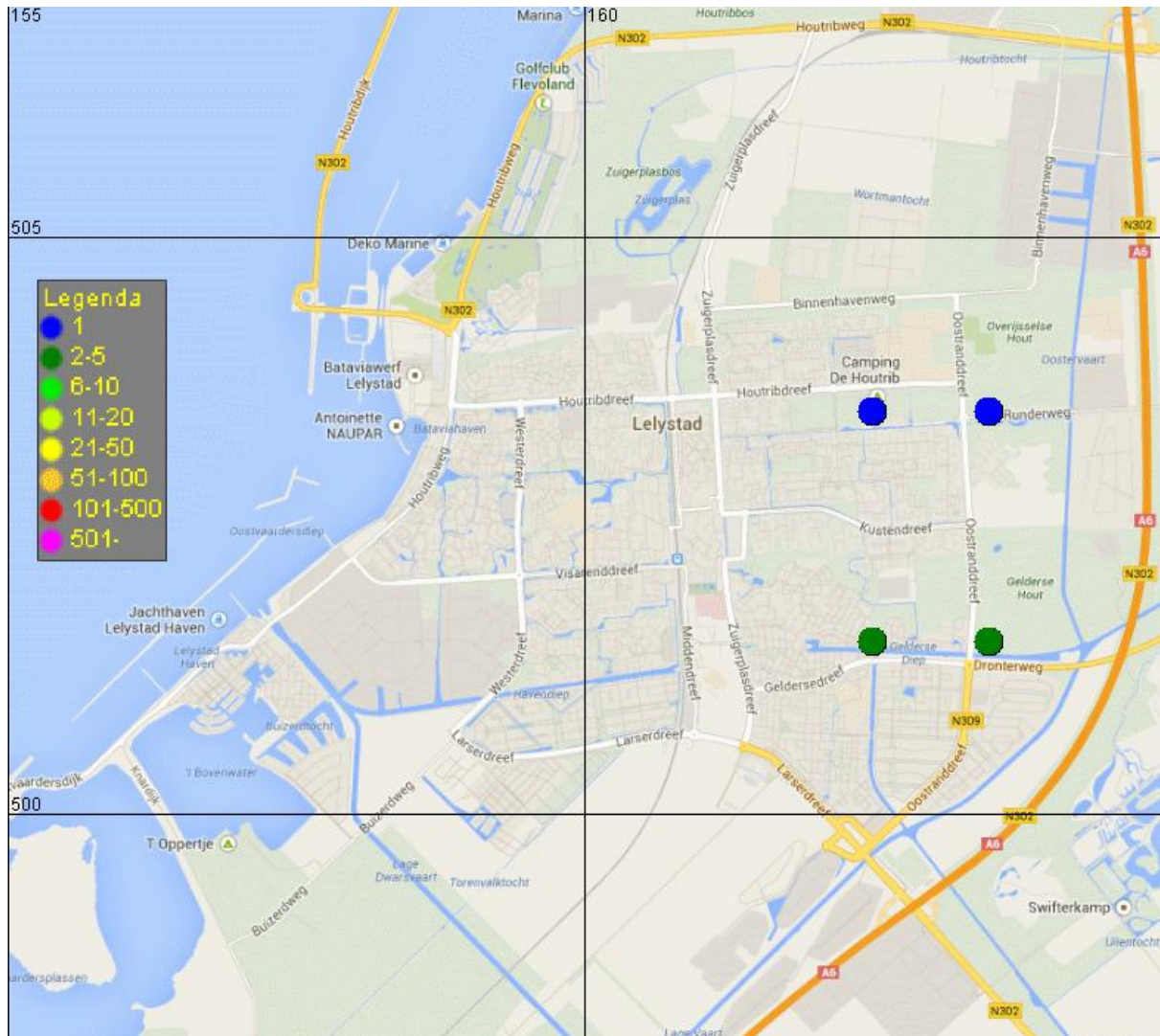
Het kaartje hieronder geeft het aantal waargenomen Blauwe reigers per kilometerhok weer.

Dodaars (*Tachybaptus ruficollis*)

In totaal zijn 7 vogels in 4 van de 43 onderzochte kilometerhokken gezien. Om een dodaars in de stad te zien moet je wat geluk hebben. Petra Borsch en Ria Heemskerk hadden dit en zagen vijf van de zeven waargenomen dodaarzen. Dodaars is een lastig te tellen soort en daarom misschien wel eens over het hoofd gezien.

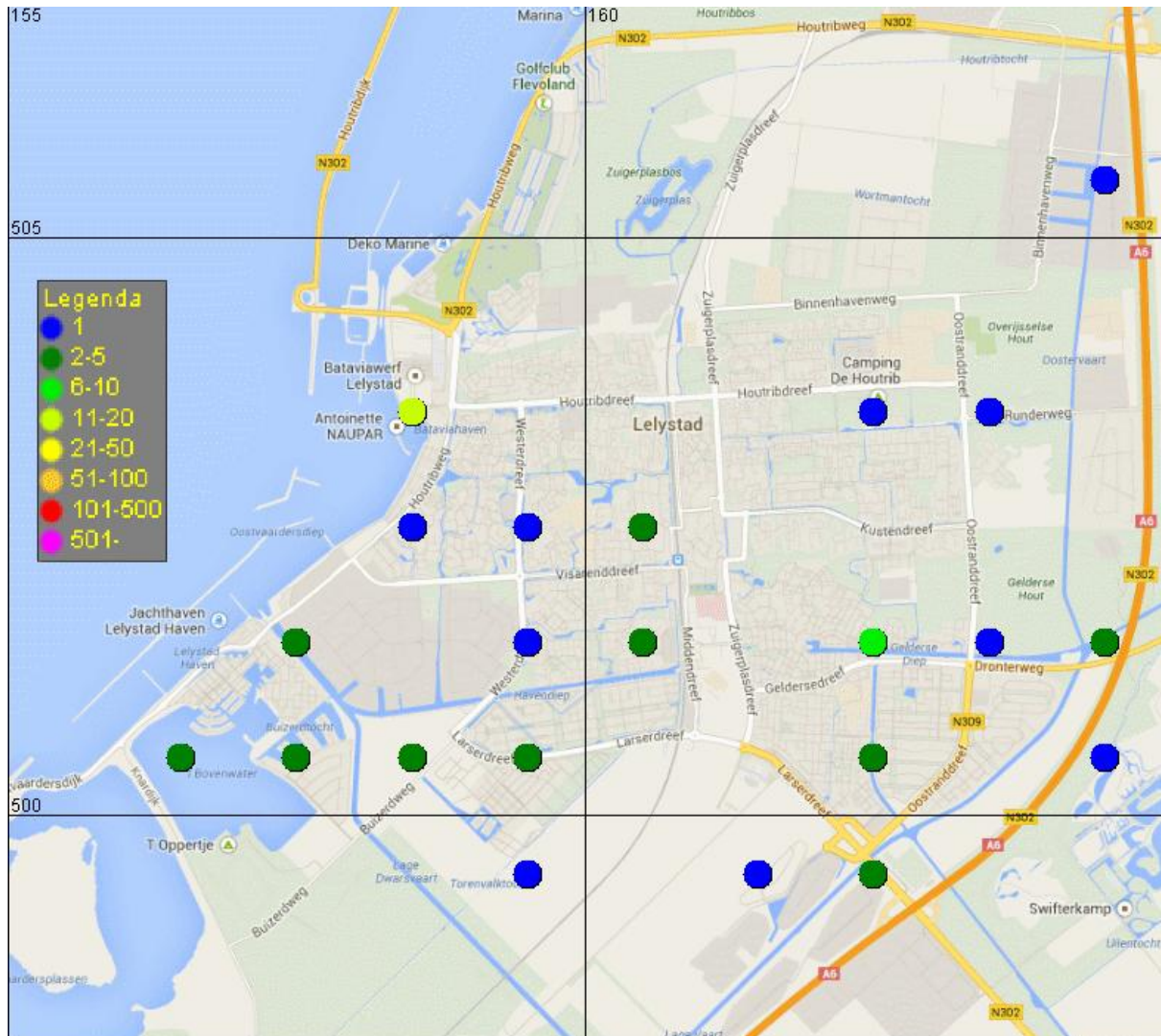
Het kaartje hieronder geeft het aantal waargenomen Dodaarzen per kilometerhok weer.

Fuut (*Podiceps cristatus*)

In totaal zijn 55 vogels in 22 van de 43 onderzochte kilometerhokken gezien. Vanessa Hemrika zag in Batavia-haven bijna een kwart van alle waargenomen futen van Lelystad.

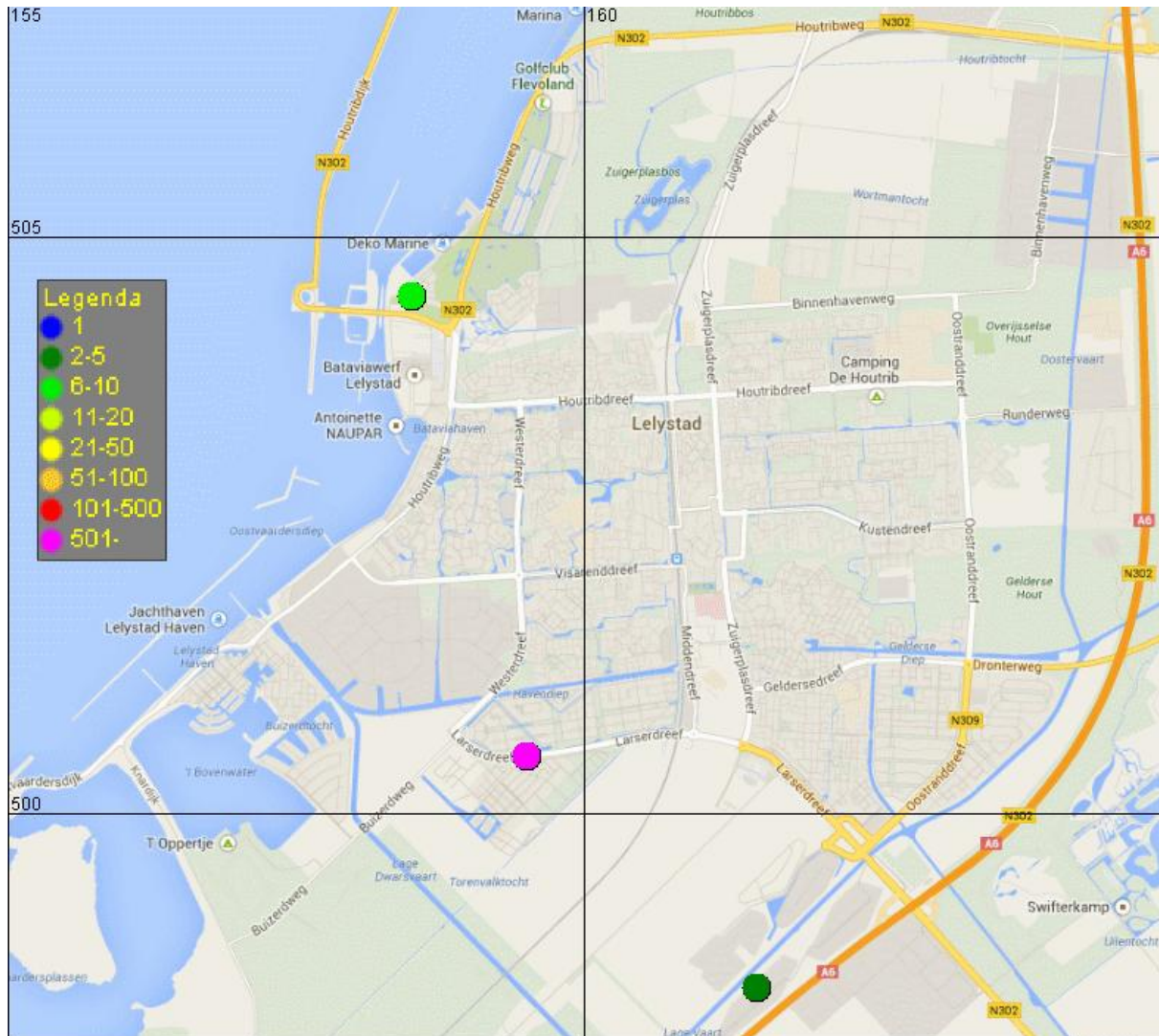
Het kaartje hieronder geeft het aantal waargenomen Futen per kilometerhok weer.

Grauwe Gans (Anser anser)

In totaal zijn 517 vogels in 4 van de 43 onderzochte kilometerhokken gezien. Wim de Boer zag ze bijna allemaal (506) in de Warande.

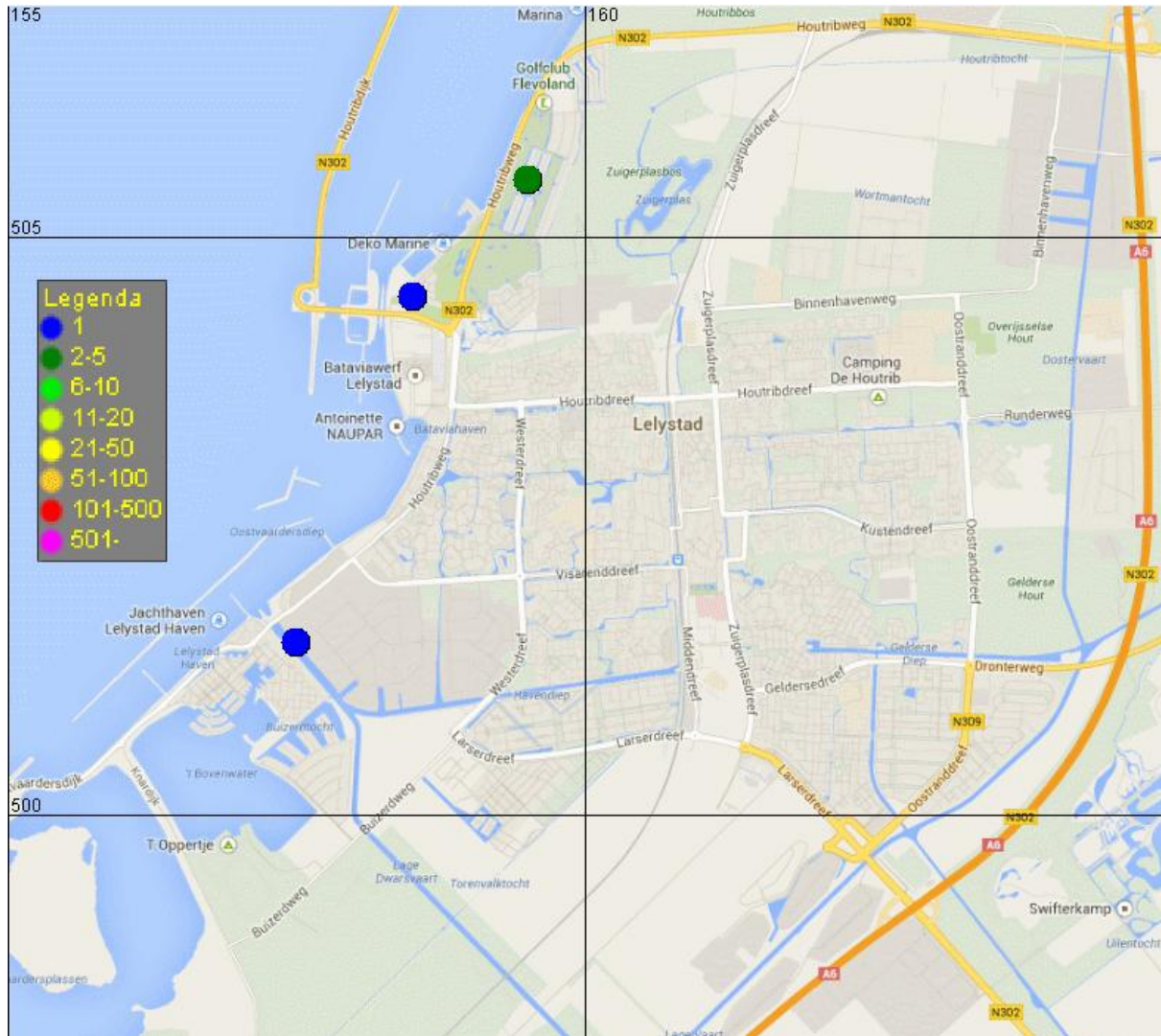
Het kaartje hieronder geeft het aantal waargenomen Grauwe ganzen per kilometerhok weer.

Grote Zaagbek (Mergus merganser)

In totaal zijn 4 vogels in 3 van de 43 onderzochte kilometerhokken gezien. Dit is erg weinig als gevolg van het zachte weer van voor en tijdens het telweekend. De soort concentreert zich rond de kust.

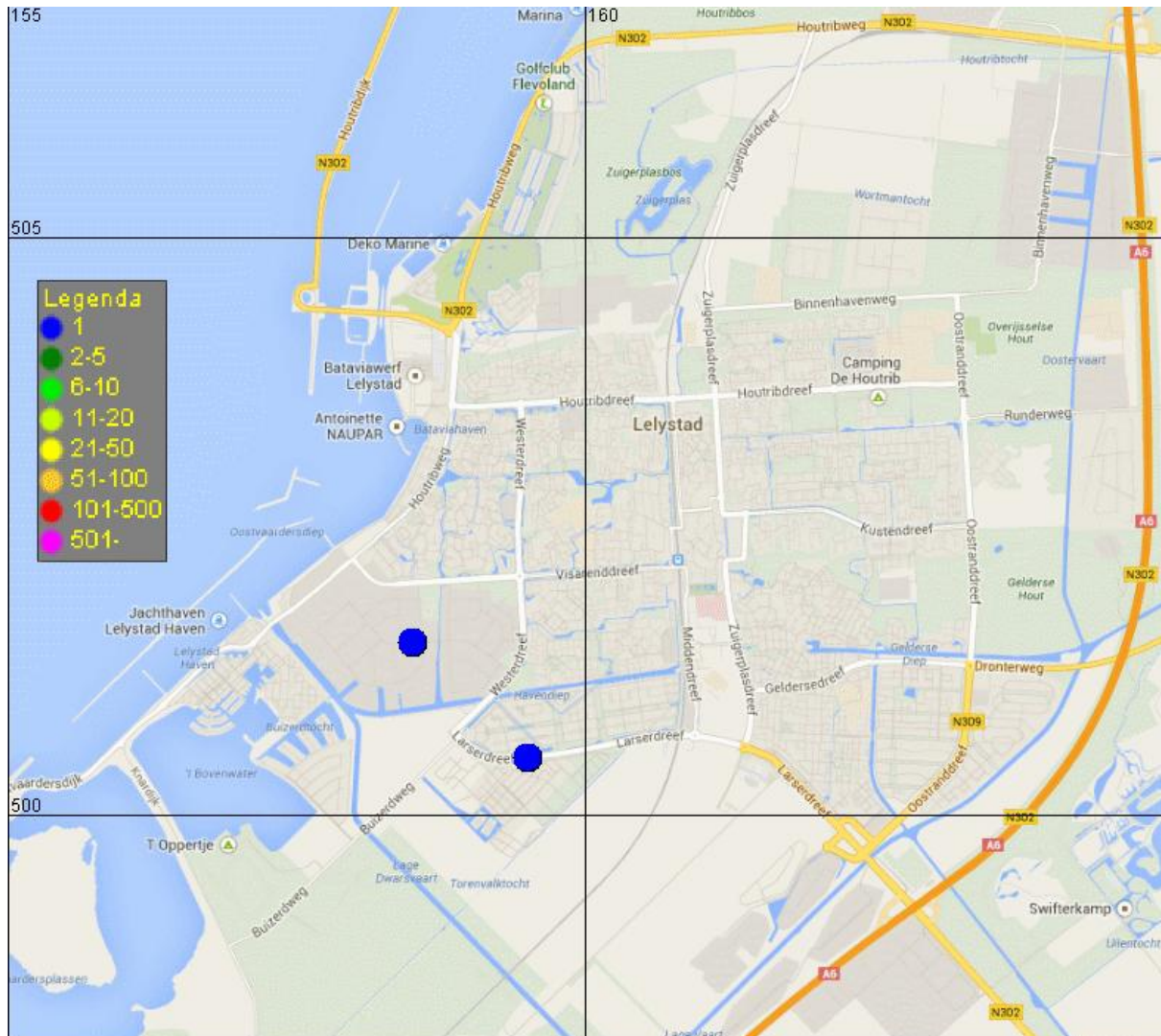
Het kaartje hieronder geeft het aantal waargenomen Grote zaagbekken per kilometerhok weer.

Grote Zilverreiger (*Ardea alba*)

In totaal zijn 2 vogels in 2 van de 43 onderzochte kilometerhokken gezien.

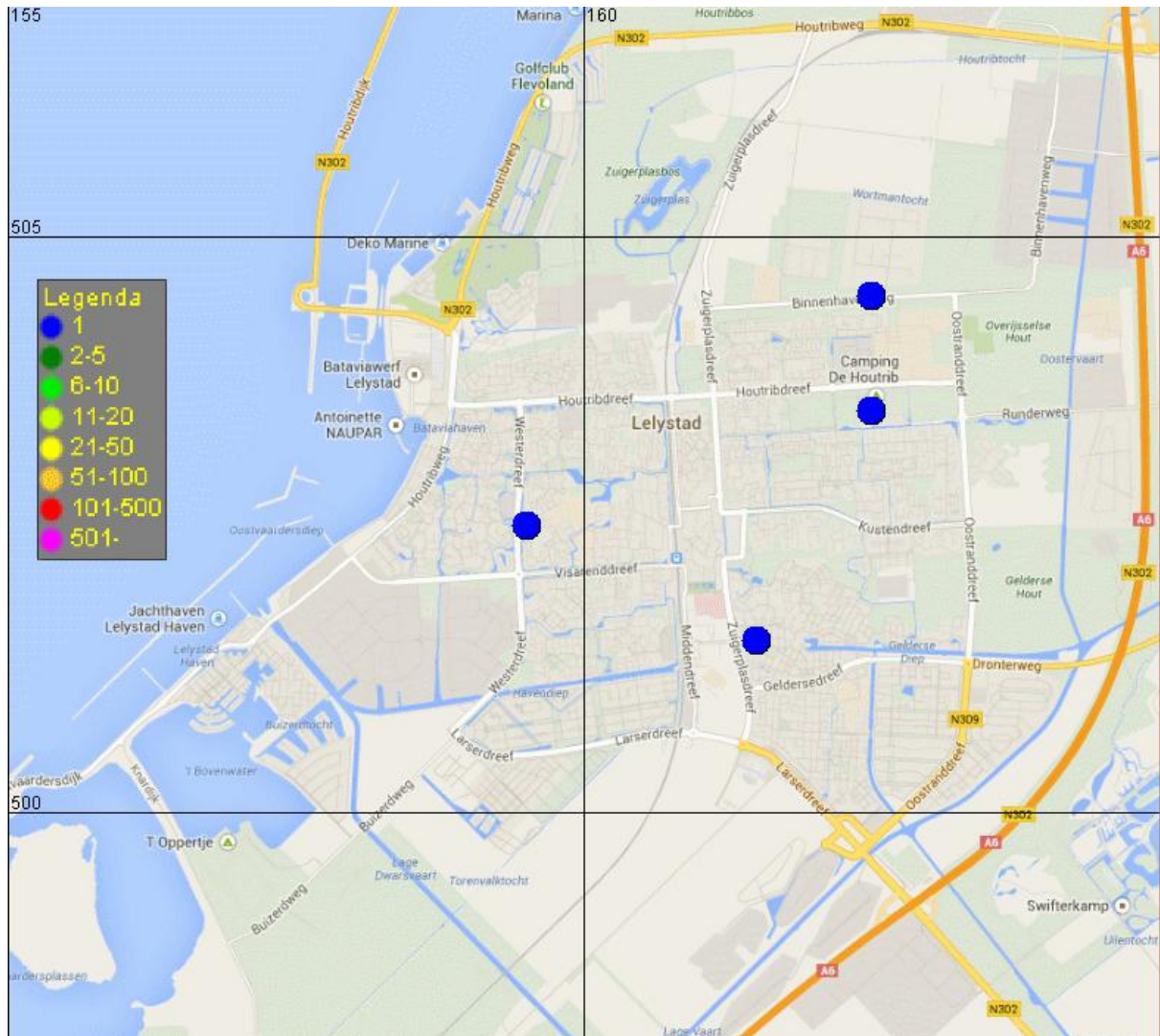
Het kaartje hieronder geeft het aantal waargenomen Grote zilverreigers per kilometerhok weer.

Ijsvogel (*Alcedo atthis*)

In totaal zijn 4 vogels in 4 van de 43 onderzochte kilometerhokken gezien. Voor deze moeilijk te ontdekken soort moet je wat geluk hebben. Bert en Anneke Jansen hadden twee keer het geluk een ijsvogel te zien, één bij de Koploper en één bij de Sportparkweg. Deze soort profiteert van het zachte weer van voor en tijdens het telweekend.

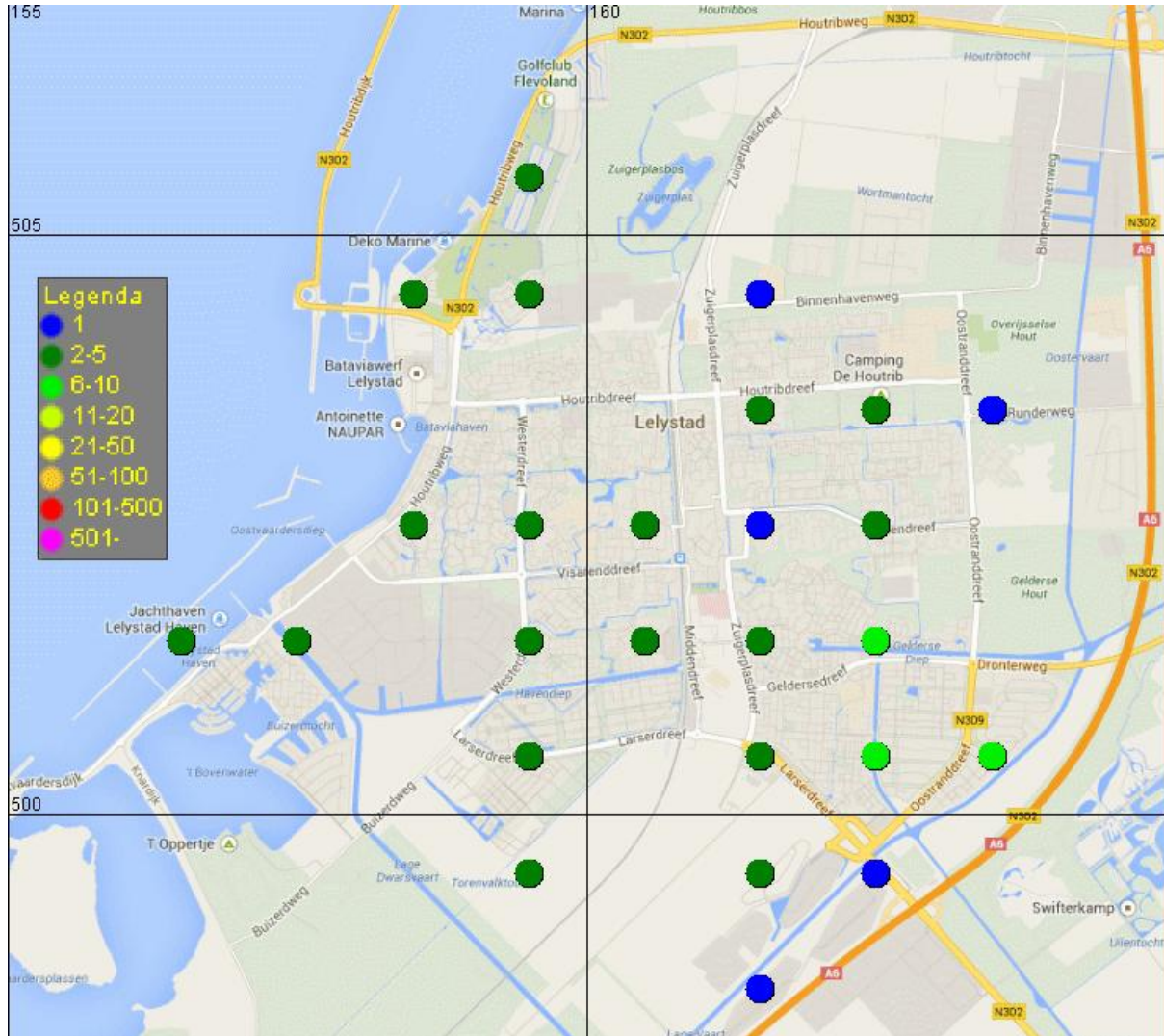
Het kaartje hieronder geeft het aantal waargenomen Ijsvogels per kilometerhok weer.

Knobbelzwaan (Cygnus olor)

In totaal zijn 81 vogels in 26 van de 43 onderzochte kilometerhokken gezien. De Knobbelzwaan komt verspreid over de gehele stad voor, zonder een bepaalde voorkeur voor de dag te leggen.

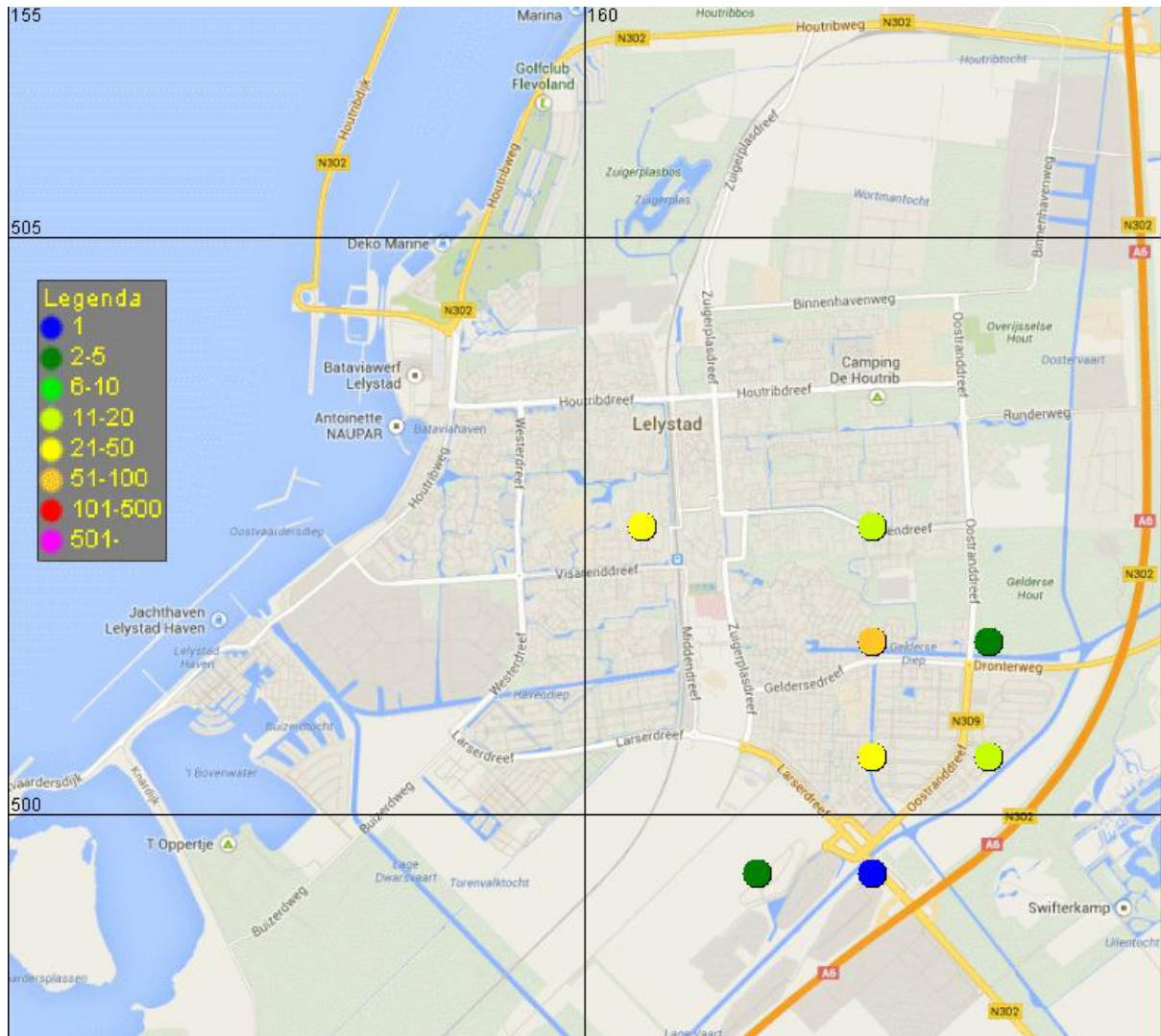
Het kaartje hieronder geeft het aantal waargenomen Knobbelzwanen per kilometerhok weer.

Kokmeeuw (*Chroicocephalus ridibundus*)

In totaal zijn 162 vogels in 8 van de 43 onderzochte kilometerhokken gezien. Het lage aantal kilometerhokken waar de kokmeeuw is gezien kan te maken hebben met het feit dat deze soort niet door iedereen is geteld.

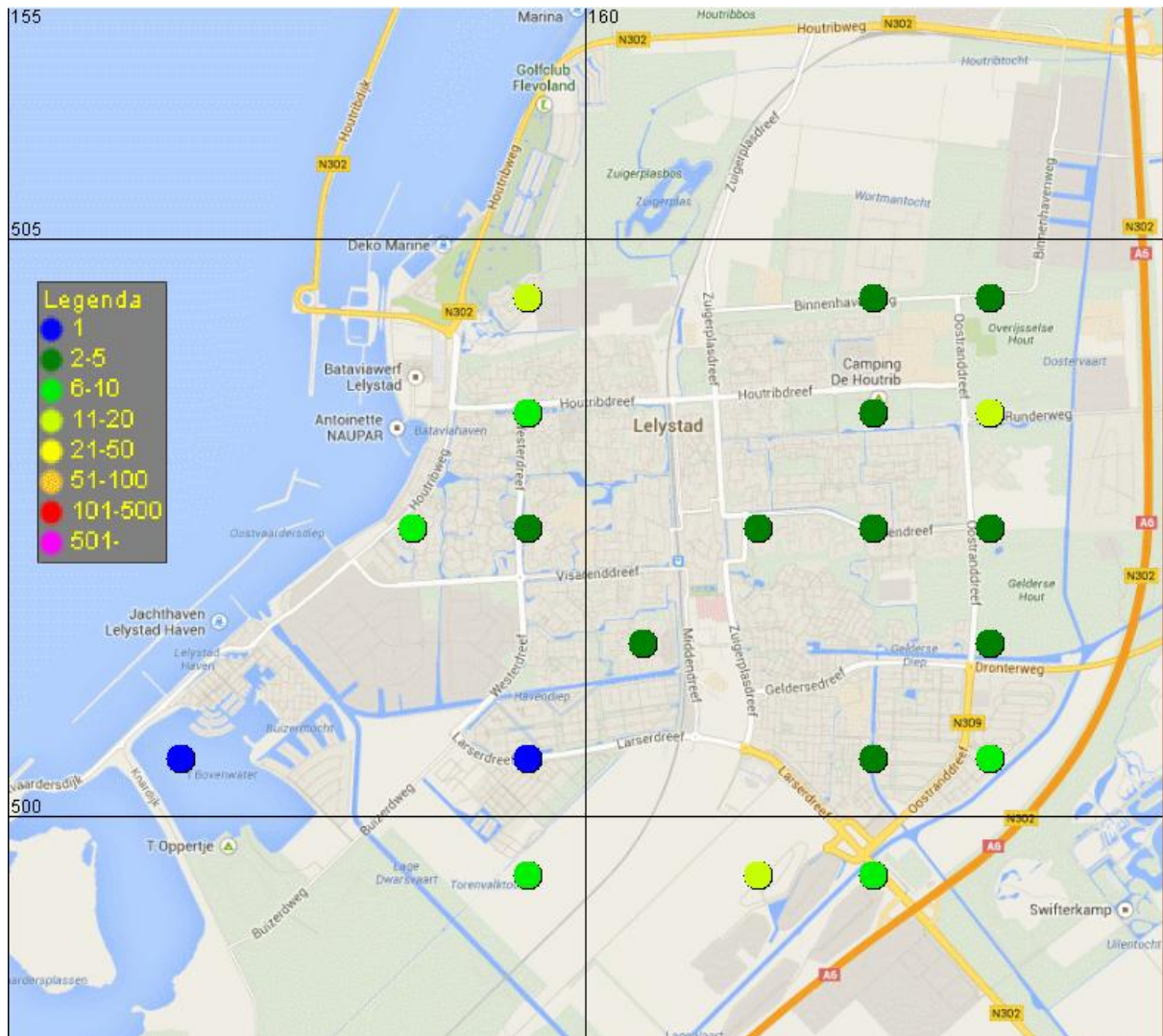
Het kaartje hieronder geeft het aantal waargenomen Kokmeeuwen per kilometerhok weer.

Krakeend (*Anas strepera*)

In totaal zijn 132 vogels in 20 van de 43 onderzochte kilometerhokken gezien.

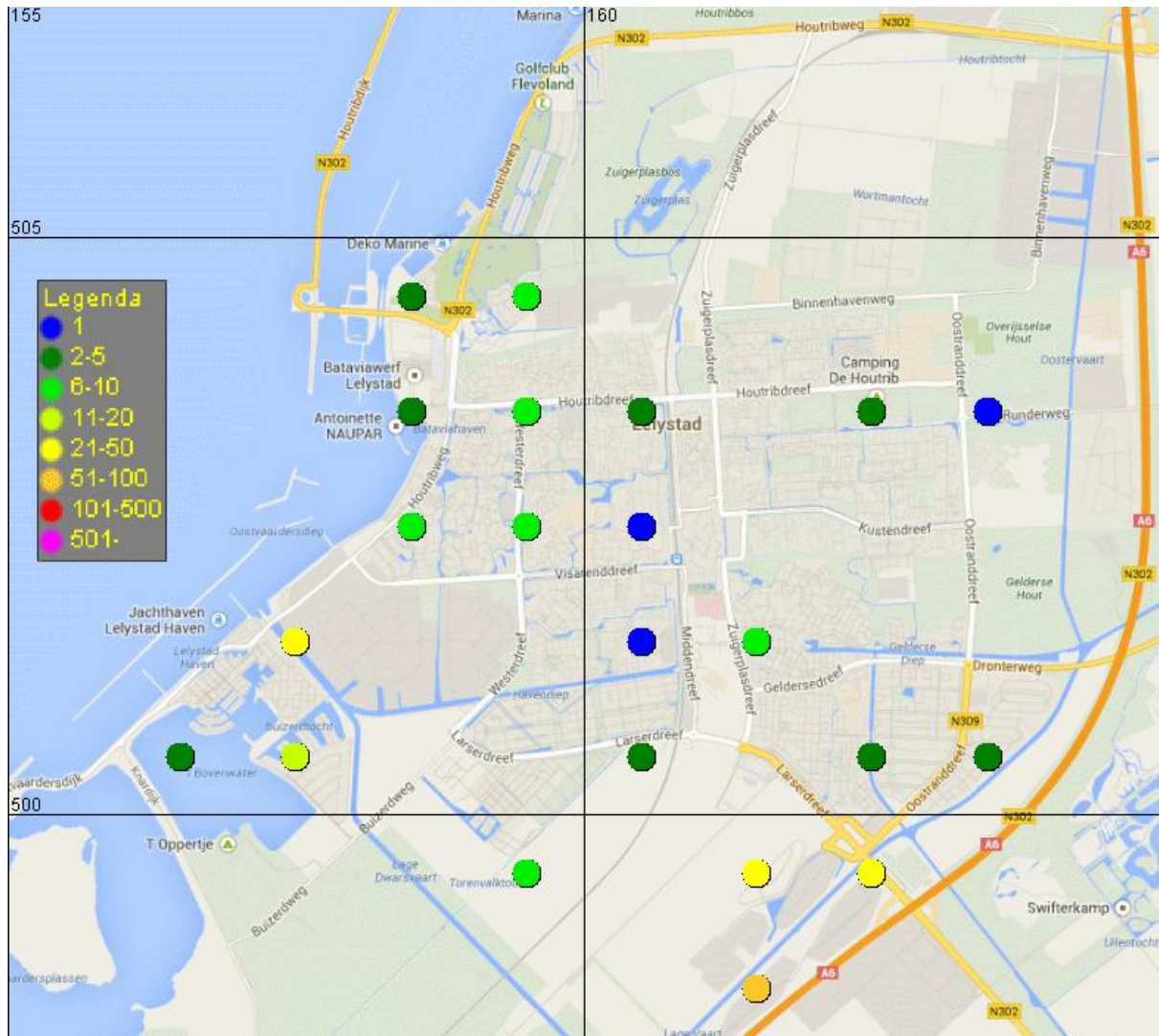
Het kaartje hieronder geeft het aantal waargenomen Krakeenden per kilometerhok weer.

Kuifeend (*Aythya fuligula*)

In totaal zijn 273 vogels in 22 van de 43 onderzochte kilometerhokken gezien. Iets minder dan de helft van dit aantal (136) zat in Flevopoort. De kuifeend houdt zich vooral aan de westzijde en de zuidzijde op.

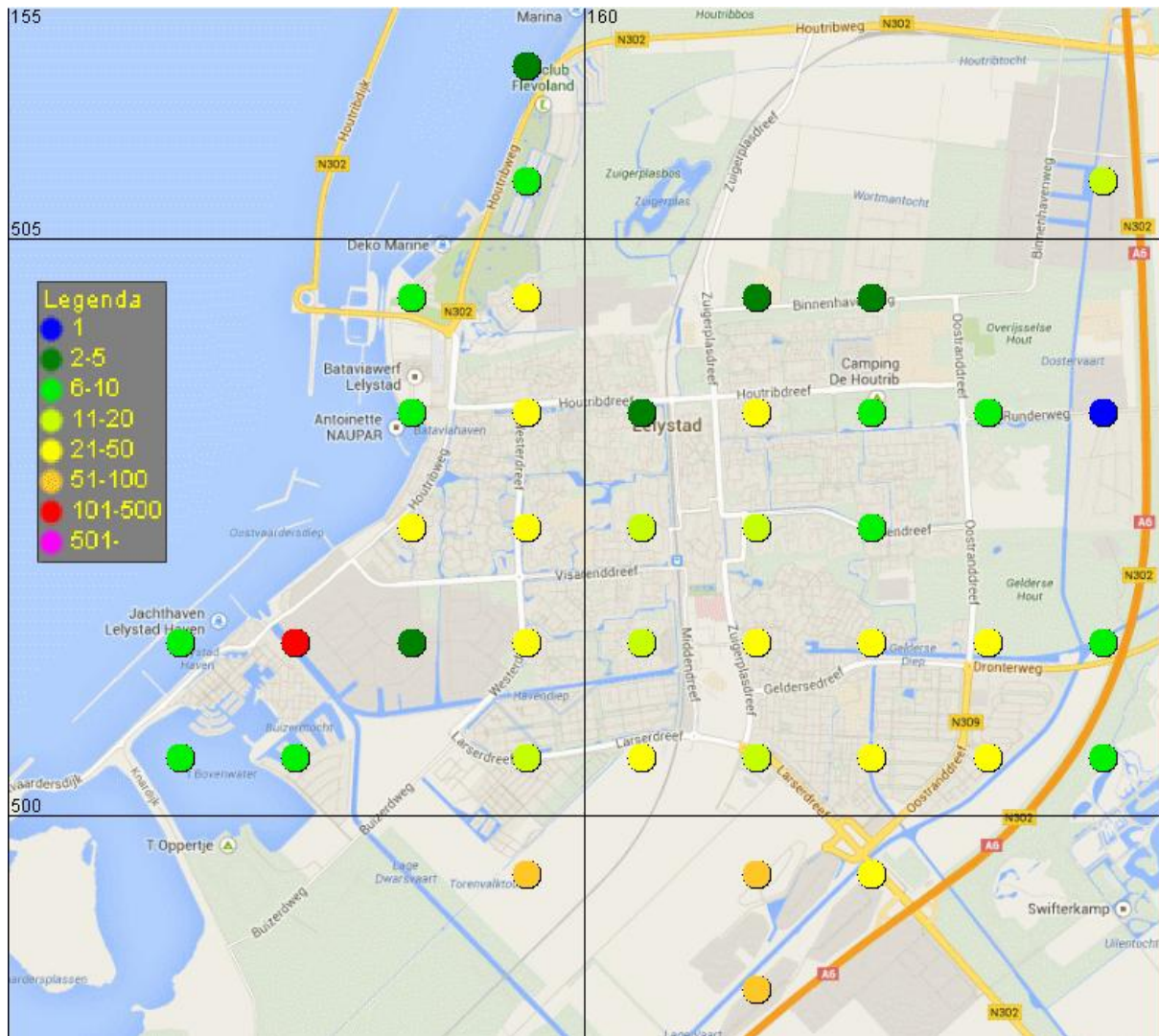
Het kaartje hieronder geeft het aantal waargenomen Kuifeenden per kilometerhok weer.

Meerkoet (*Fulica atra*)

In totaal zijn 932 vogels in 40 van de 43 onderzochte kilometerhokken gezien. De meeste meerkoeten zaten in het zuiden van de stad: 173 in industrieterrein Flevopoort en 170 in Lelystad-Haven. Ook de Landerijen deed het met 90 meerkoeten niet slecht.

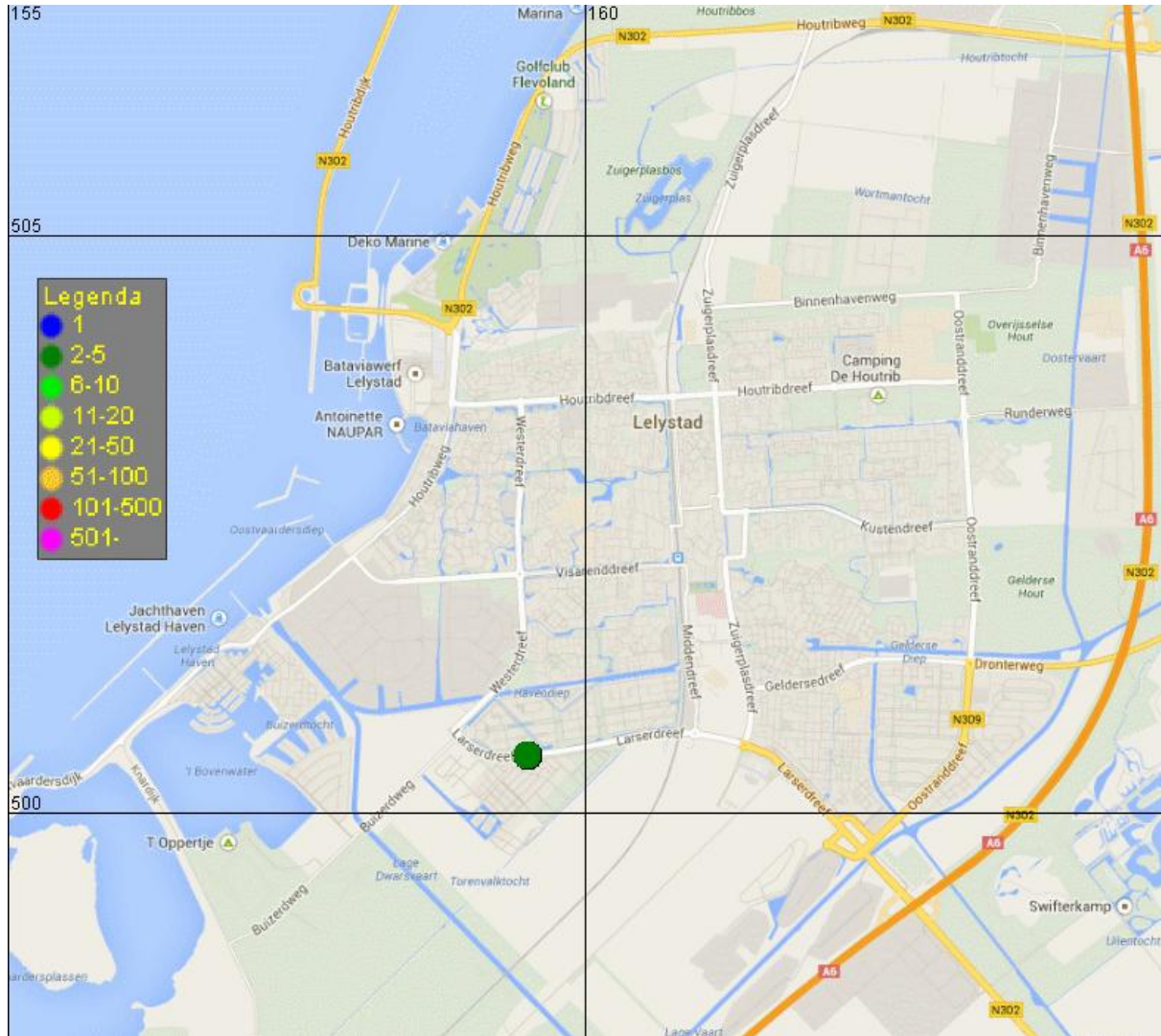
Het kaartje hieronder geeft het aantal waargenomen Meerkoeten per kilometerhok weer.

Nijlgans (*Alopochen aegyptiaca*)

In totaal zijn 2 vogels in 1 kilometerhok van de 43 onderzochte kilometerhokken gezien. Wim de Boer zag een paartje van deze exoot in de Warande.

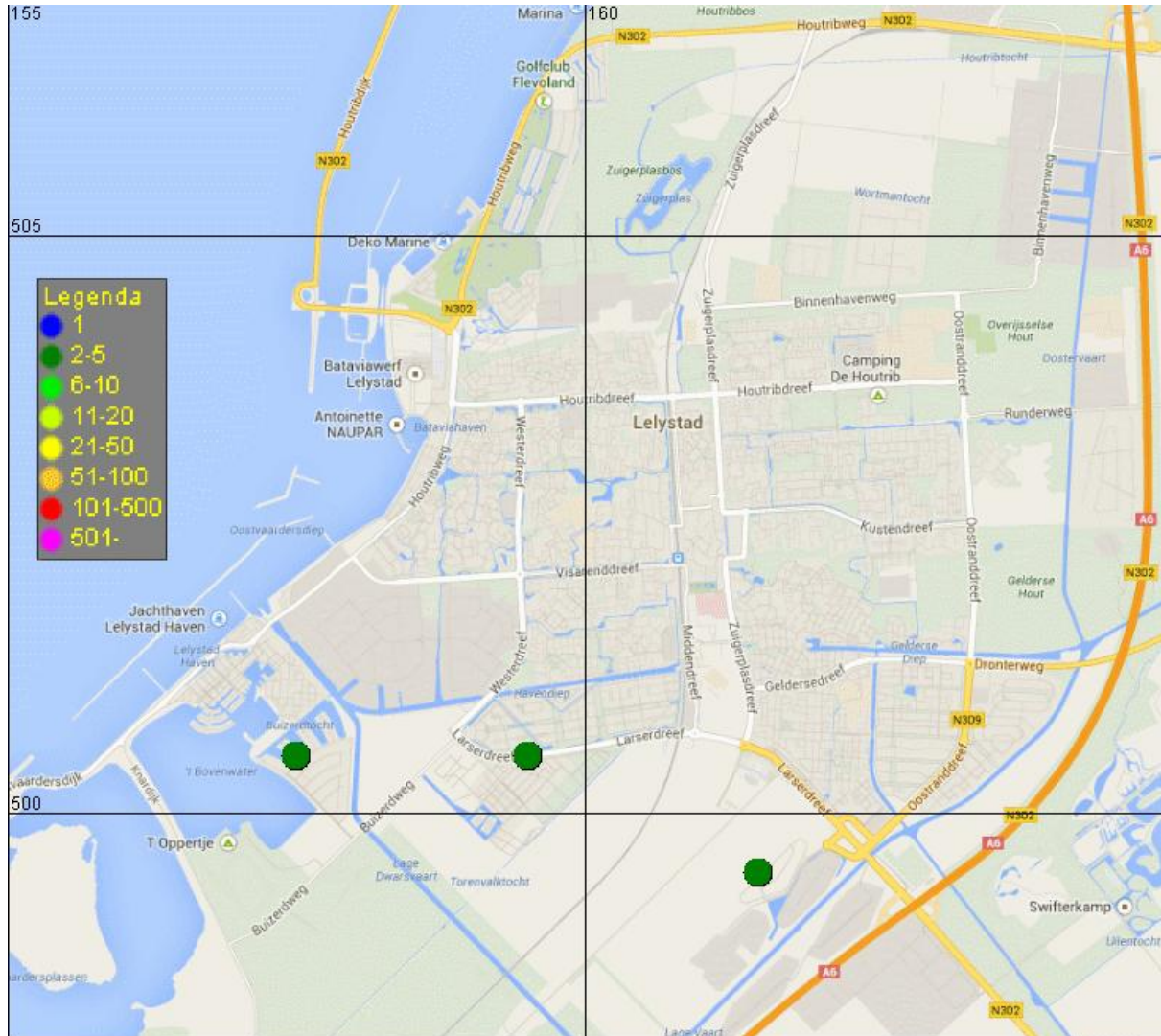
Het kaartje hieronder geeft het aantal waargenomen Nijlganzen per kilometerhok weer.

Nonnetje (Mergellus albellus)

In totaal zijn 11 vogels in 3 van de 43 onderzochte kilometerhokken gezien. De meeste zijn gezien door Berry van Elst (7).

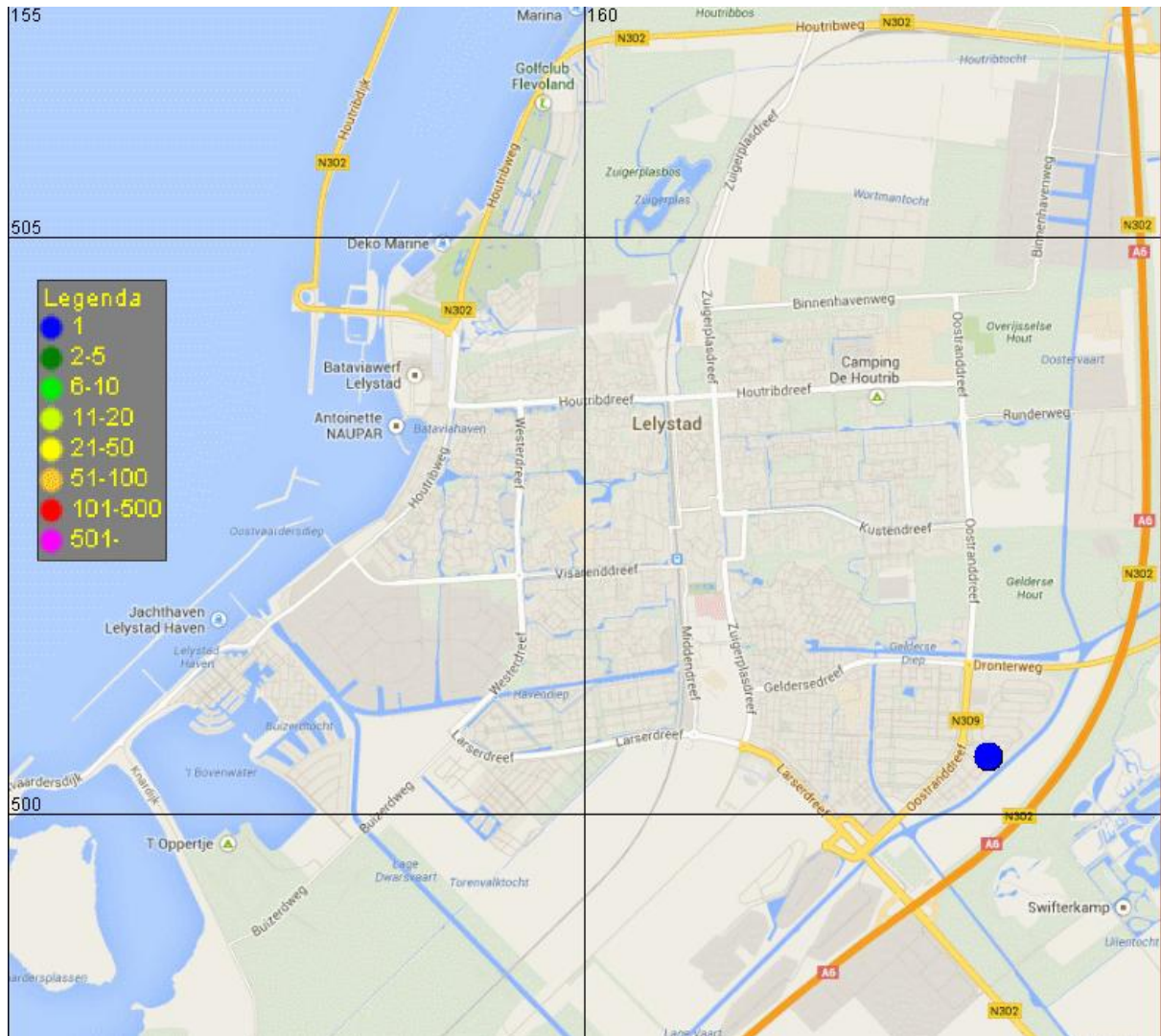
Het kaartje hieronder geeft het aantal waargenomen Nonnetjes per kilometerhok weer.

Ooievaar (*Ciconia ciconia*)

In totaal is 1 vogel in de 43 onderzochte kilometerhokken gezien. Michiel van der Post zag er een in de Landerijen.

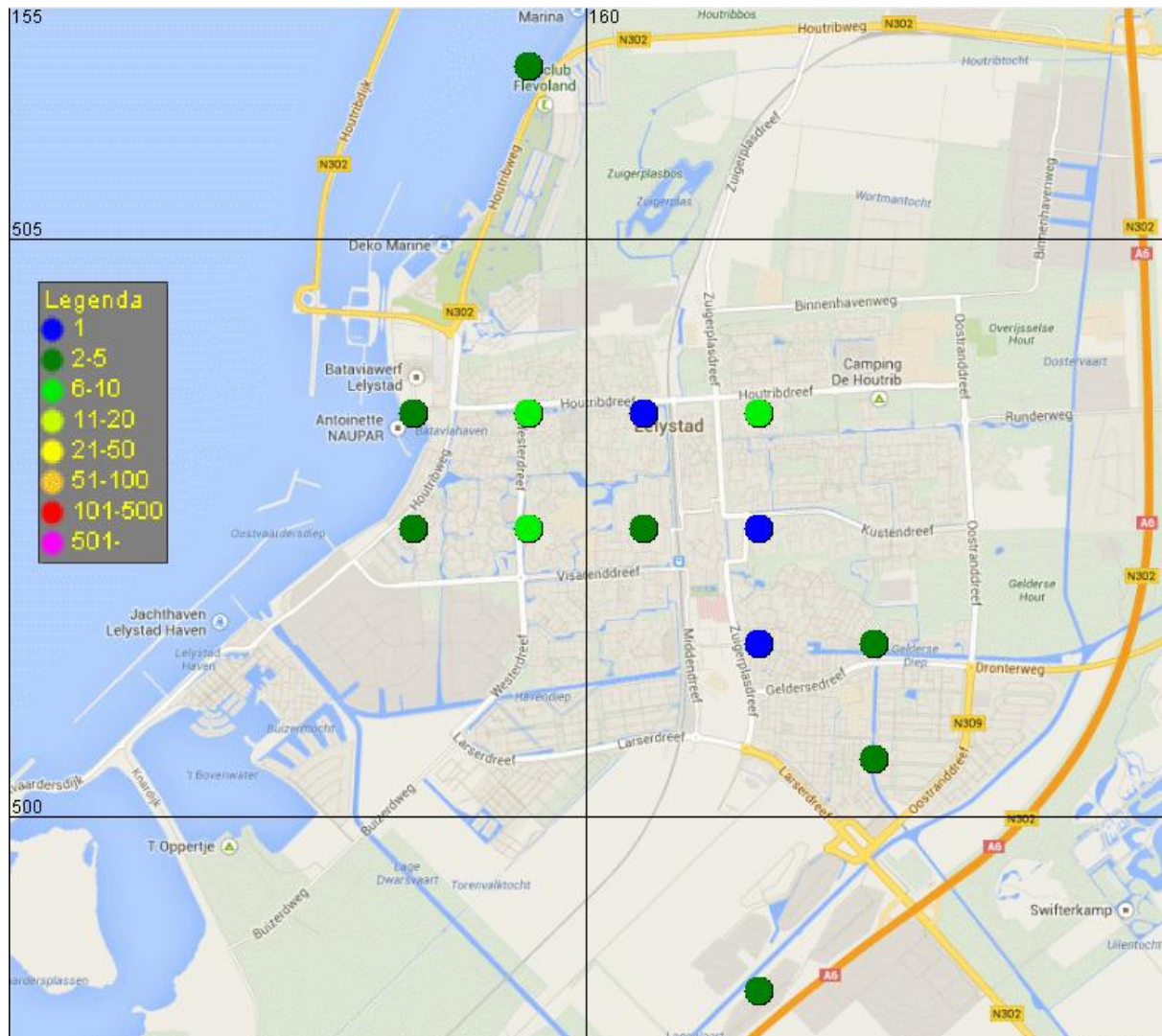
Het kaartje hieronder toont de plek van deze waarneming.

Parkeend - Hybride Eend (*Anas platyrhynchos forma domesticus*)

In totaal zijn 48 vogels in 13 van de 43 onderzochte kilometerhokken gezien.

Het kaartje hieronder geeft het aantal waargenomen hybride eenden per kilometerhok weer.

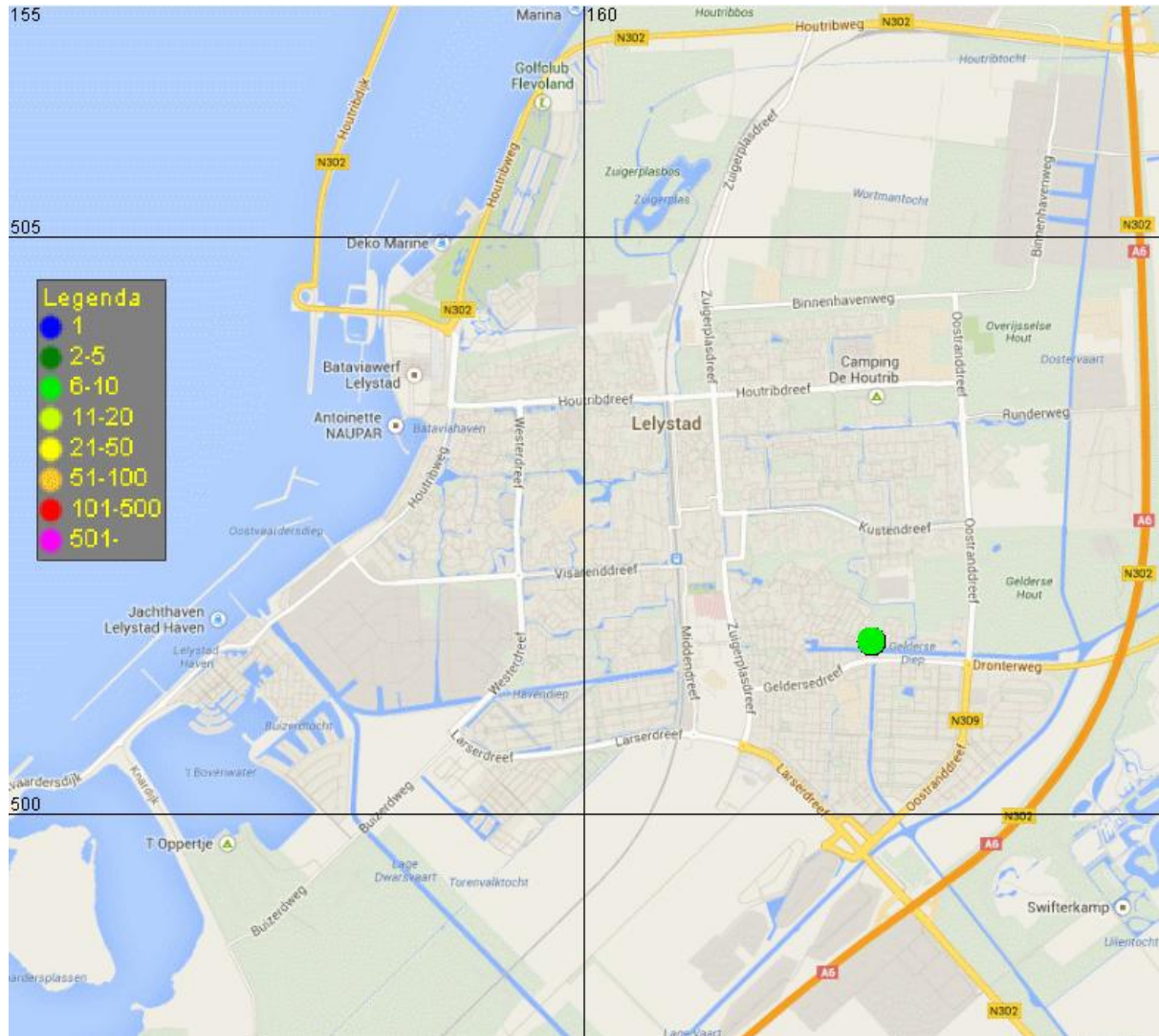

Opmerking: niet iedere teller heeft onderscheid gemaakt tussen Wilde eend en Parkeend - Hybride eend, waardoor de Wilde eend wat is overteld. In feite zijn de meeste (of alle?) aangetroffen hybride eenden afwijkingen van de Wilde eend.

Parkgans - Hybride Gans (*Anser anser forma domesticus*)

In totaal zijn 9 vogels in 1 van de 43 onderzochte kilometerhokken gezien. Zowel in de Landerijen als in de Boswijk zijn deze vogels aangetroffen.

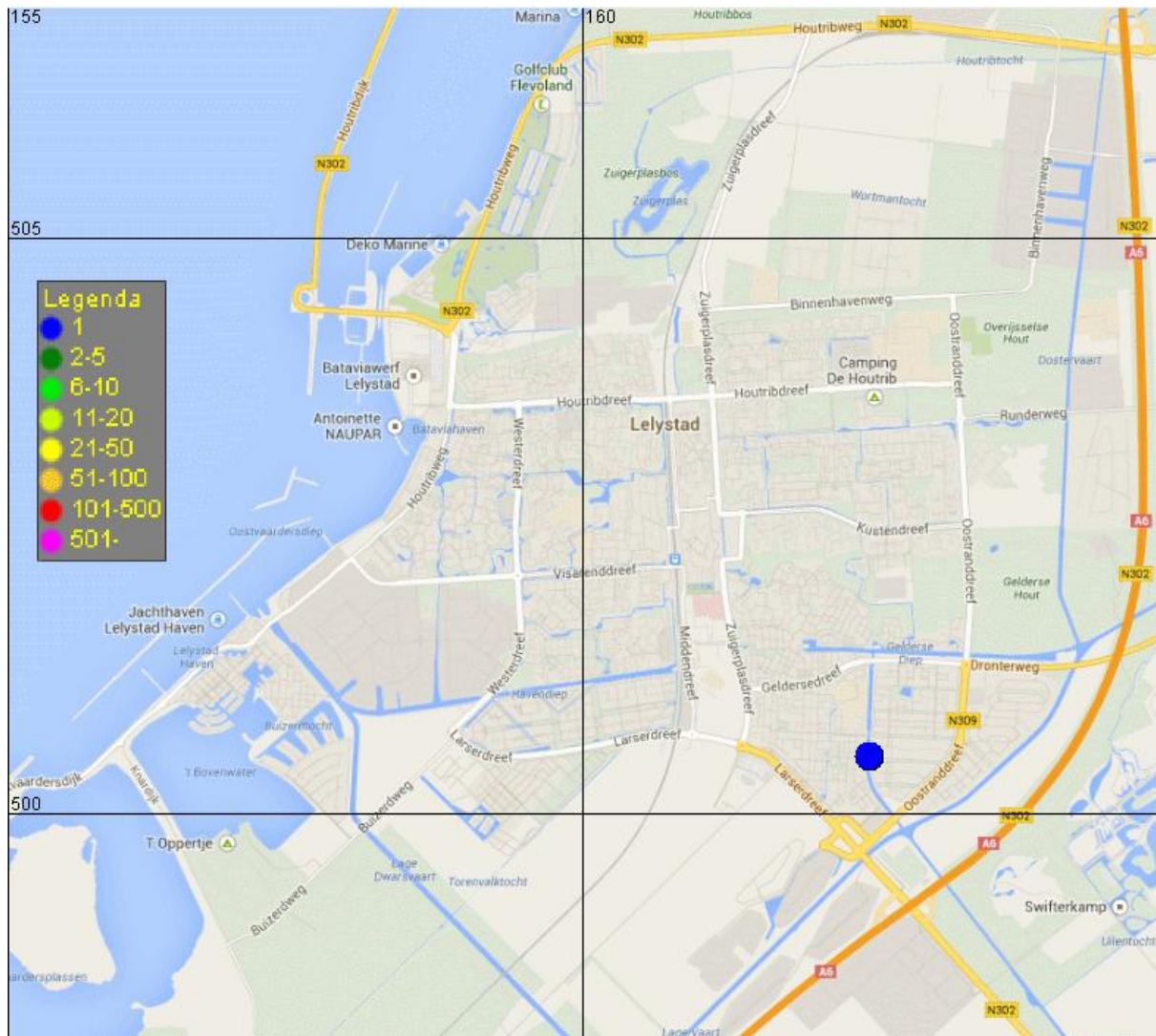
Het kaartje hieronder geeft het aantal waargenomen hybride ganzen per kilometerhok weer.

Stormmeeuw (*Larus canus*)

In totaal is 1 vogel in de 43 onderzochte kilometerhokken gezien. Michiel van der Post zag er een in de Landerijen. Dit lage aantal kan te maken hebben met het feit dat deze soort niet door iedereen is geteld.

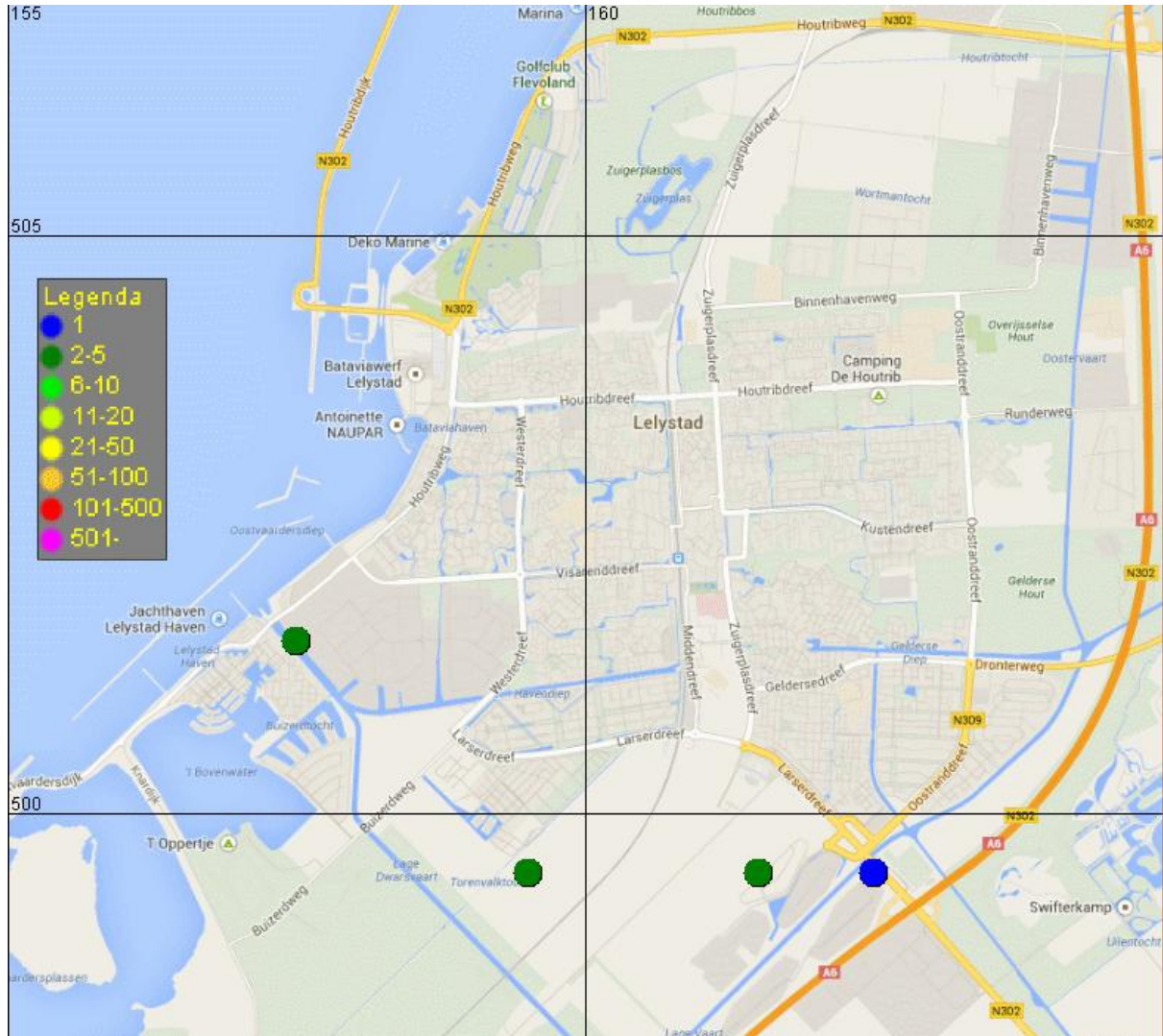
Het kaartje hieronder toont de plek van deze waarneming.

Tafeleend (*Aythya ferina*)

In totaal zijn 14 vogels in 4 van de 43 onderzochte kilometerhokken gezien. Alle vogels zijn in het zuiden van de stad gezien.

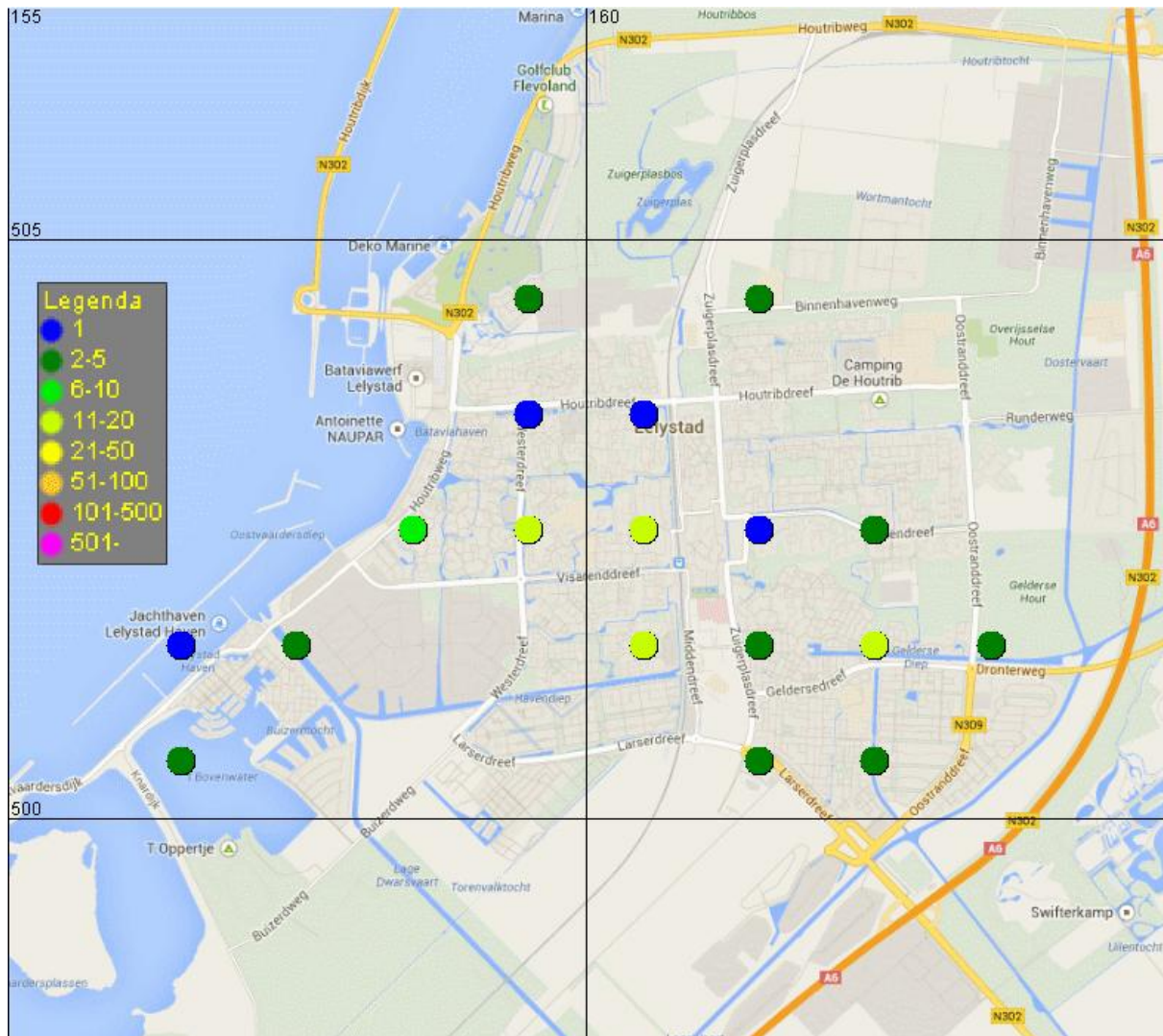
Het kaartje hieronder geeft het aantal waargenomen Tafeleenden per kilometerhok weer.

Waterhoen (*Gallinula chloropus*)

In totaal zijn 99 vogels in 18 van de 43 onderzochte kilometerhokken gezien.

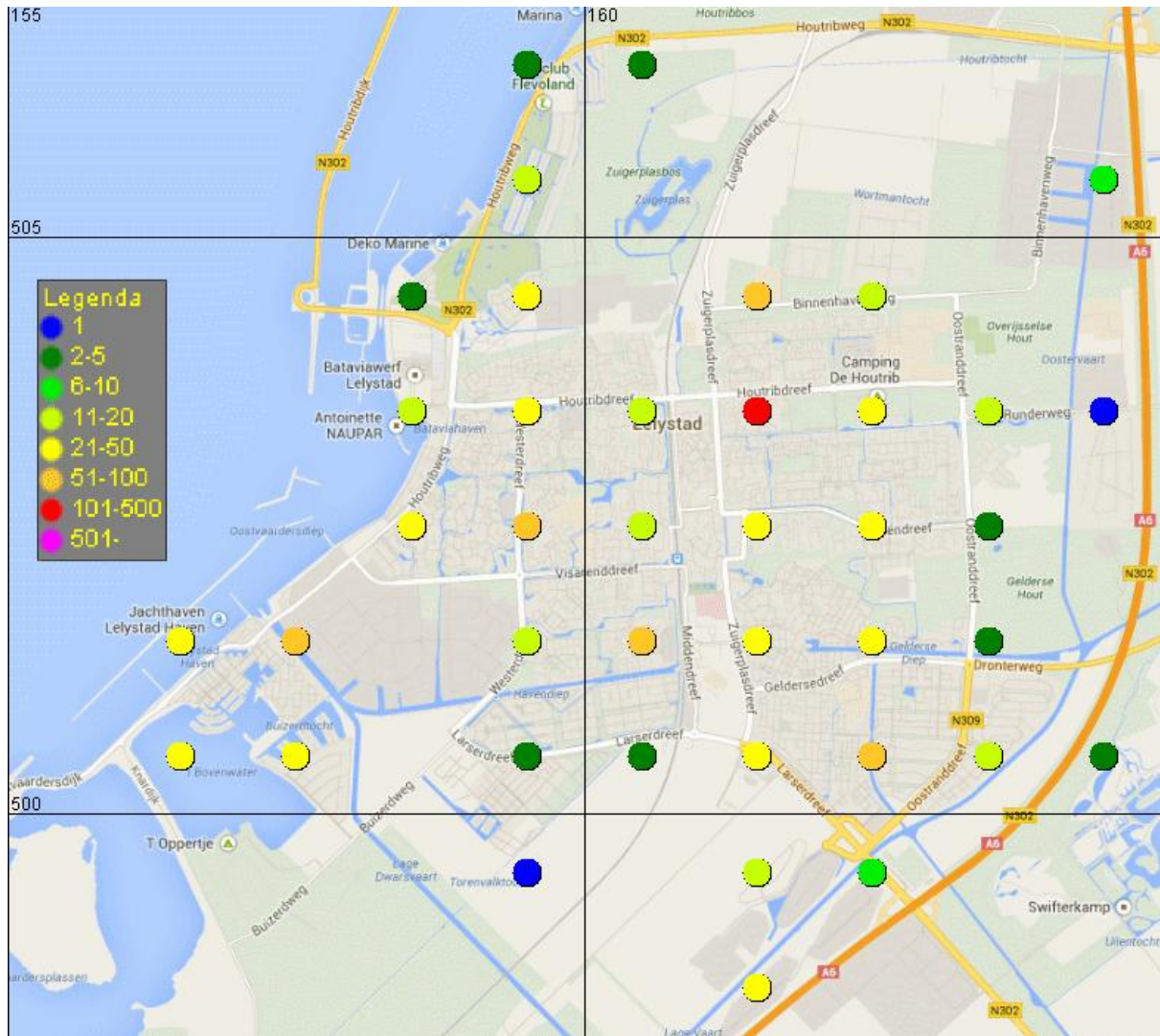
Het kaartje hieronder geeft het aantal waargenomen Waterhoentjes per kilometerhok weer.

Wilde Eend (*Anas platyrhynchos*)

In totaal zijn 1155 vogels in 40 van de 43 onderzochte kilometerhokken gezien. Omdat enkele tellers alle hybride eenden als Wilde eend noteerde, is dit aantal wat te hoog. De wel als hybride eend getelde vogels zijn dus niet in dit aantal verwerkt. In de Atol zijn de meeste Wilde eenden vastgesteld (164), gevolgd door de Waterwijk en Lelystad-Haven (beide 120).

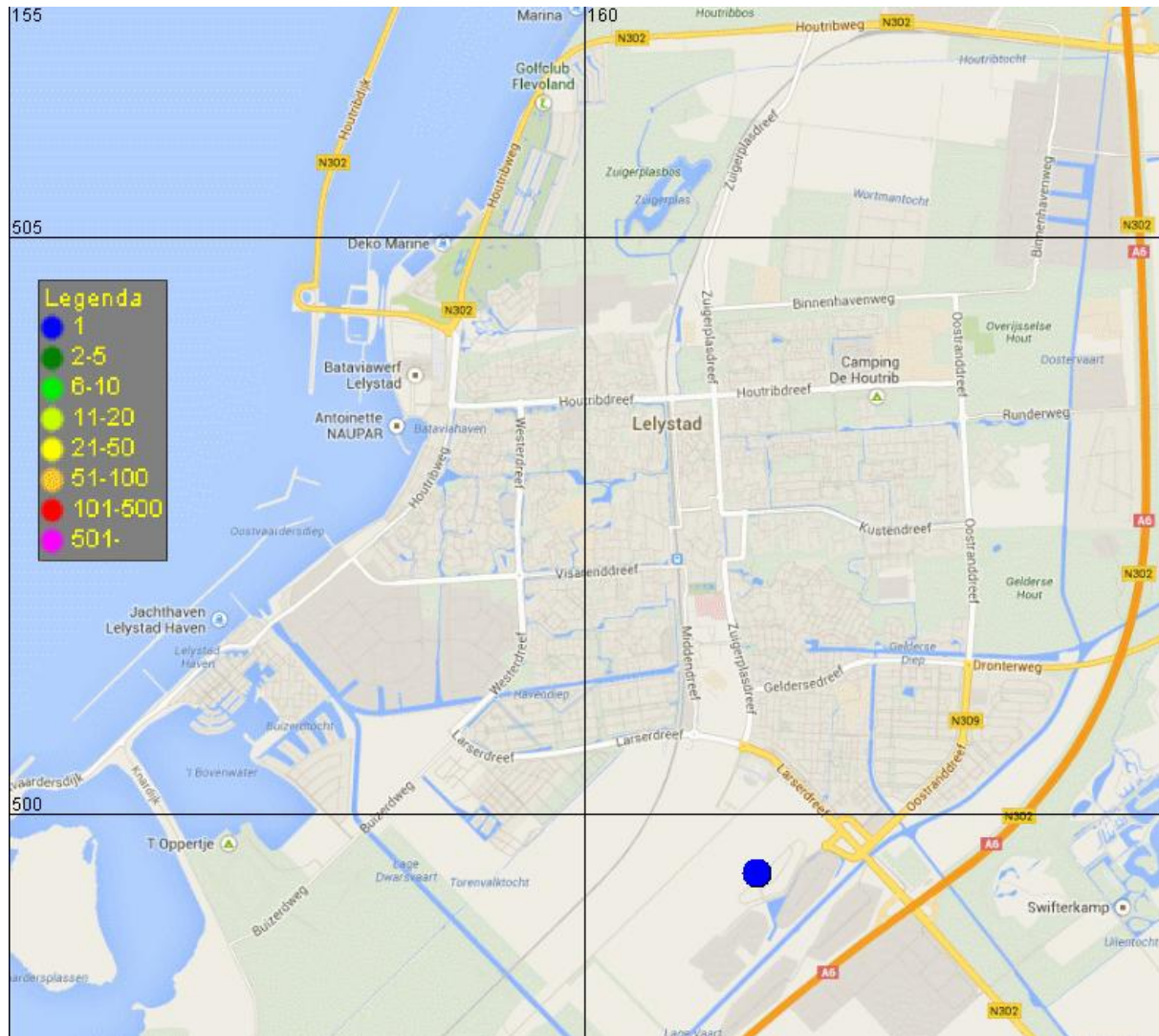
Het kaartje hieronder geeft het aantal waargenomen Wilde eenden per kilometerhok weer.

Zilvermeeuw (*Larus canus*)

In totaal is 1 vogel in de 43 onderzochte kilometerhokken gezien. Jeroen Reinhold zag er een in de Flevopoort. Dit lage aantal kan te maken hebben met het feit dat deze soort niet door iedereen is geteld.

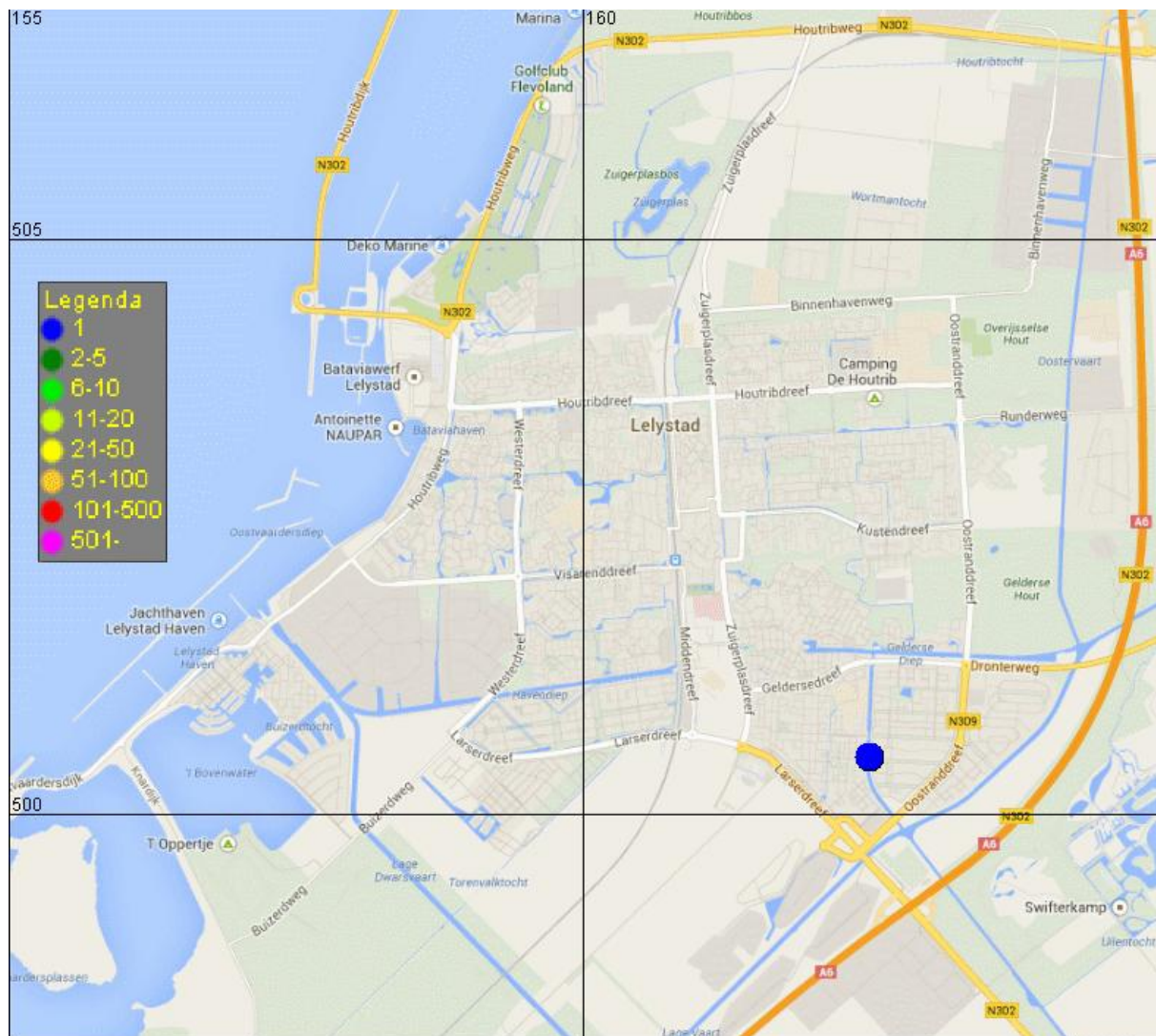
Het kaartje hieronder toont de plek van deze waarneming.

Zwarte Zwaan (*Cygnus atratus*)

In totaal is 1 vogel in de 43 onderzochte kilometerhokken gezien. Michiel van der Post zag deze exoot in de Larservaart, Waterwijk. Toen Frank Böinck een uur later deze vaart telde was de vogel gevlogen.

Het kaartje hieronder toont de plek van deze waarneming.

Dankwoord

De KNNV wil de gemeente Lelystad hartelijk bedanken voor het beschikbaar stellen van het kaartmateriaal en het drukken van dit rapport en Landschapsbeheer Flevoland voor het beschikbaar stellen van hun kantoor als verzamelpunt en hun computers om de gegevens in te voeren.

Verder wil ik Berry van Elst en Jeroen Reinhold hartelijk danken voor de nuttige opmerkingen en aanvullingen op dit rapport.